www.divingromania.ro

DIVING ROMÂNIA MAGAZINE

Nr. 2
2015

INTERVIU CU JENŐ SZABÓ,
COURSE DIRECTOR NAUI

CAVE DIVING
ÎN CENOTELE DIN MEXIC
CU MIHAI BACIU

ANDREEA COHN:
„CÂND FACEȚI FOTOGRAFII SUB APĂ,
FIȚI ATENȚI LA MEDIUL ÎNCONJURĂTOR"

PROIECTUL HERAS
ŞI DESCOPERIRILE SENZAŢIONALE
DIN MAREA NEAGRĂ

CUŞTI FANTOMĂ ÎN MALAEZIA

FREEDIVING
CU VALENTIN DUMITRESCU

COVER STORY

Pe urmele apelor limpezi

HUDA LUI PAPARĂ

Cea mai lungă galerie scufundată, cunoscută, din Munţii Trascău

XSPORT ROMÂNIA

ECHIPAMENTE SPORTIVE PENTRU SPORTURI eXtreme

Mobil: 0724.47.71.59
Fix : 021-320.21.55 (7 linii)
Showroom: Strada Anestinelor nr. 12, Sector 3, București
Email: office@xsport.ro
www.xsport.ro

EDITORIAL

Vlad Vlăduț Corneliu,
Secretar General
al ANSRR

Dragi cititori,

În acest număr al revistei doresc să vă fac cunoștință cu **Asociația Națională a Scafandrilor Recreaționali din România,** sau, mai pe scurt, **A.N.S.R.R.** Noi suntem o asociație independentă, înființată în 2011, care are drept scop dezvoltarea activității de **scufundări de agrement** și, în viitorul apropiat, **brevetarea internațională a scafandrilor recreaționali** din România.

Una dintre activitățile de succes ale A.N.S.R.R. este publicarea, din 2014, a **Diving România Magazine** (în varianta print și online), prima revistă de acest gen din România, care își propune ca, prin intermediul articolelor și imaginilor publicate, să creeze o strânsă legătură între iubitorii scufundărilor, să promoveze activitățile de explorare, educație ecologică, conservare a mediului acvatic și arheologic submarin din România.

Puteți susține și dumneavoastră această publicație prin redirecționarea a 2% din impozitul pe venit datorat Statului! Pasionații scufundărilor libere sau scuba diving pot intra în posesia revistei completând formularul ANAF 230 pentru persoane fizice, formularul ANAF 200 pentru PFA și profesii liberale sau prin donație directă a sumei minime de 15 lei, făcută în contul bancar al A.N.S.R.R. Persoanele juridice pot direcționa 20% din impozitul pe profit, iar cele interesate de promovarea produselor sau activității lor pot contacta revista pentru a obține spațiu de reclamă. Mai multe informații puteți găsi pe site-ul revistei: **www.divingromania.ro.**

Vă mulțumesc pentru susținere!

FOTO: EMIL ȘERBĂNESCU

DIVING ROMÂNIA MAGAZINE
www.divingromania.ro
ISSN (ISSN-L) 2359 - 8271

Director Executiv: Robert Angelescu. Redactor-șef: Violeta Bădoiu
Editori: Ruxandra Nicolae, Alin Popescu. *Colaboratori:* Valentin Dumitrescu, Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină „Grigore Antipa" Constanța (Victor Niță, Magda Nenciu), Scubadiver.ro Center. *DTP:* Liliana Bogdan.
Adresa: Str. Anestinelor nr.12, sector 3, București
E-mail: violeta.badoiu@divingromania.ro

Revista **Diving România Magazine** este o publicație a Asociației Naționale a Scafandrilor Recreaționali din România (www.asociatiascafandrilor.ro). Toate drepturile asupra materialelor publicate aparțin **Diving România Magazine.** Orice reproducere a acestora, parțială sau integrală, poate fi efectuată numai cu acordul scris în prealabil din partea **Diving România Magazine.**

SUMAR / Nr. 2

05 NEWS
07 TIPS

ARTICOLE

ZOOM IN
08 „Când faceți fotografii sub apă, fiți atenți la mediul înconjurător"

DESPRE SCUBA
12 Scufundările, un mod sănătos de a crește cu o pasiune

COVER STORY
14 Huda lui Papară. Pe urmele apelor limpezi

FOTOGRAFIE
20 Cătălin Ienci: „Prin fotografia subacvatică împărtășesc și cu ceilalți frumusețile acestei lumi"

LET'S TRAVEL
23 Marea Barieră de Corali – paradisul scufundărilor din Australia

SHOPPING
25 Anul acesta se poartă tehnologia

DIVING IN
27 Conf. dr. Glicherie Caraivan despre proiectul HERAS și descoperirile senzaționale din Marea Neagră

DIVING IN
30 Cave diving în cenotele din Mexic

FREEDINVING
33 Valentin Dumitrescu: „Nu e bine să lași frica să stea în calea viselor tale"

SCUBA LA LIMITĂ
35 Cuști fantomă în Malaezia

PROFILUL UNUI DIVER
37 Interviu cu Jenő Szabó, Course Director NAUI

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A SCAFANDRILOR RECREAȚIONALI DIN ROMÂNIA
40 Emil Șerbănescu: „Pe primul loc în topul pasiunilor mele este scuba diving-ul"

DOCTOR SCUBA
42 Maladia de decompresie

FLORA ȘI FAUNA
44 Habitatele Rezervației Marine „Vama Veche-2 Mai"

CONSERVAREA MEDIULUI
46 Deșeurile de pe plaje, monitorizate cu ajutorul tehnologiei

FOTO COPERTĂ: CĂTĂLIN IENCI

8 FOTO: ANDREEA COHN

14 FOTO: CRISTI IRIMIEȘ, COSMIN OȘORHEAN ȘI CLAUDIU RUSU

20 FOTO: CĂTĂLIN IENCI

30 FOTO: ANDREEA COHN

44 FOTO: ARHIVA INCDM

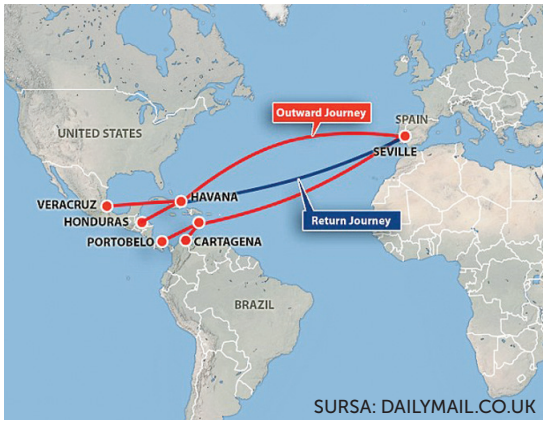
35 FOTO: ARHIVA PERSONALĂ, CARMEN TOANCHINĂ

NEWS

ÎN FIECARE NUMĂR AVEM UN SPAȚIU EDITORIAL DEDICAT SCUBA DIVING-ULUI PRACTICAT ÎN APELE DE PE ÎNTREAGA PLANETĂ. PENTRU A FI LA CURENT CU NOUTĂȚILE DIN DOMENIU, ACCESAȚI: **www.divingromania.ro**

A fost descoperit galionul spaniol San Jose

SURSA: DAILYMAIL.CO.UK

SURSA: DAILYMAIL.CO.UK

SURSA: NATIONAL GEOGRAPHIC

SURSA: DAILYMAIL.CO.UK

Căutat zeci de ani de vânătorii de comori, galionul San Jose s-a lăsat descoperit abia pe 27 noiembrie 2015. Echipajul, compus dintr-o echipă mixtă de cercetători columbieni și internaționali, a găsit epava galionului în largul Cartaginei, în apropierea insulelor Corales del Rosario. Din echipaj au făcut parte și membrii echipei care a găsit epava Titanicului, în 1985. Aflat sub conducerea regelui Filip al V-lea, galionul transporta aur, argint și bijuterii luate din provinciile americane, cucerite de către Spania. În anul 1708, în timpul Războiului Succesiunii Spaniole, în urma unei confruntări cu forțele navale britanice, în bătălia de la Baru, galionul San Jose s-a scufundat. S-a estimat că valoarea comorii aflate la bordul galionului este de aproximativ 17 miliarde de dolari, ceea ce ar face-o cea mai valoroasă din lume. În cadrul unor negocieri, Spania a încercat să își exercite drepturile de proprietate asupra epavei, dar președintele Santos a spus că „galionul este o moștenire a columbienilor pentru columbieni". ■

Vladimir Putin, în Marea Neagră

SURSA: WWW.DESCOPERA.RO

Aflat la bordul unui minisubmarin de trei locuri, președintele rus Vladimir Putin s-a scufundat în largul coastelor Crimeei, la 83 de metri, pentru a explora o galeră bizantină din secolul al IX-lea sau al X-lea. Această acțiune face parte dintr-o serie de expediții realizate de Russian Geographic Society pentru a descoperi vechile rute comerciale. Vasul avea aproximativ 27-30 de metri lungime și 13-15 de metri lățime. Nu este prima scufundare pe care Vladimir Putin o face. În 2009, el s-a scufundat la bordul unui submarin în cel mai vechi și mai adânc lac din lume, Baikal, și, în 2011, a găsit două urne antice grecești în Golful Taman din Marea Neagră. ■

Scufundările, o componentă de bază pentru astronauții NASA

Scufundările sunt baza antrenamentului pentru activități în stare de imponderabilitate, pe care astronauții le fac înainte de ieșirea în spațiu. Companiile agreate de NASA pentru pregătirea astronauților în mediu subacvatic sunt: U.S. Navy, Padi, NAUI și DAN. NASA dispune de un spațiu denumit NBL (Neutral Buoyancy Laboratory), un laborator pentru flotabilitate neutră, aici fiind simulate condițiile de imponderabilitate din spațiu. Este locul unde astronauții se obișnuiesc cu flotabilitatea, cu echipamentele, cu proiectele și activitățiile din spațiul extraterestru. Cu toate că bazinul pare foarte mare, având o lățime de 31 de metri, o adâncime de 12 metri și un volum de apă de 24, 8 milioane de litri de apă, nava spațială, după ce este gata, nu încape în el. În acest bazin, care oferă un mediu similar cu cel din spațiu, o echipă de scafandri pregătesc astronauții timp de luni sau chiar ani. ■

Scufundări cu echipamente vintage

În Florida există câțiva pasionați de scuba diving care, de dragul lui Jacques Cousteau și a echipamentelor vintage, folosesc astfel de echipamente de scufundare. La acestea au adăugat câteva piese moderne, iar pe cele vechi le recondiționează și se bucură de scufundări în stil vintage. Au creat și evenimente, de genul Sand Dog, în care se întâlnesc într-un anumit loc și fac scufundări în aceste echipamente, își împărtășesc experiențele și se distrează. Anul acesta, în aprilie 2015 au ales ca locație Blue Springs, în Orange City. Acest nou stil de scufundări îl mai regăsim numit: „Vintage scuba diving", „Minimalist scuba diving", „Eclectic scuba diving" sau „Modern vintage diving". ■

Job-uri de la SSI pentru pasionații de scufundări

Scuba Schools International a fost înființată în 1970 și este reprezentată în cel puțin 110 țări, cu peste 2.500 de puncte internaționale. De la 1 iunie 2010, este una dintre puținele companii acreditate cu Global ISO Certifications.

Pe site-ul lor, la categoria dream Jobs, găsești un job exotic în orice zonă te duce gândul. Așa că, dacă îți place să faci scufundări, vrei să devii un scafandru profesionist și să lucrezi în locuri exotice, oriunde în lume, acum ai de unde alege. ■

OPORTUNITĂȚI DE JOB/ ȚĂRI:
Spania (14), Thailanda (13), Grecia (12), Indonezia (12), SUA (12), Germania (7), Egipt (7), Maldive (5),Portugalia (5), Australia (4), Cipru (3), Italia (3) etc.

SCUBA TIPS

1

În cadrul oricărei scufundări, trebuie să ai grijă ca **timpul de scufundare să nu depășească maximul stabilit în tabelele NAUI.**

2

Scufundările se fac în echipă. Acest lucru înseamnă că **este interzis să intri singur în apă.** Trebuie să ai întotdeauna un coleg de scufundare, **un scuba buddy.**

3

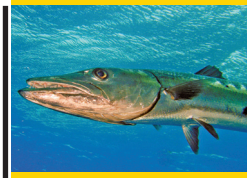
Dacă se întâmplă să ai rău de mare în timpul scufundării, e bine să știi că **poți vomita în detentor, în timp ce purjezi în permanență.** Partea bună este că situațiile de acest gen sunt rare.

4

În momentul în care ai ieșit la suprafața apei, **renunță la detentor și folosește snorkelul pentru respirație.** Este mai economic.

5

Dacă în timpul unei scufundări ești nevoit să ieși la suprafața apei, este interzisă plasarea măștii pe frunte. Aceasta se ține la gât, deoarece este posibil să fie luată de valuri.

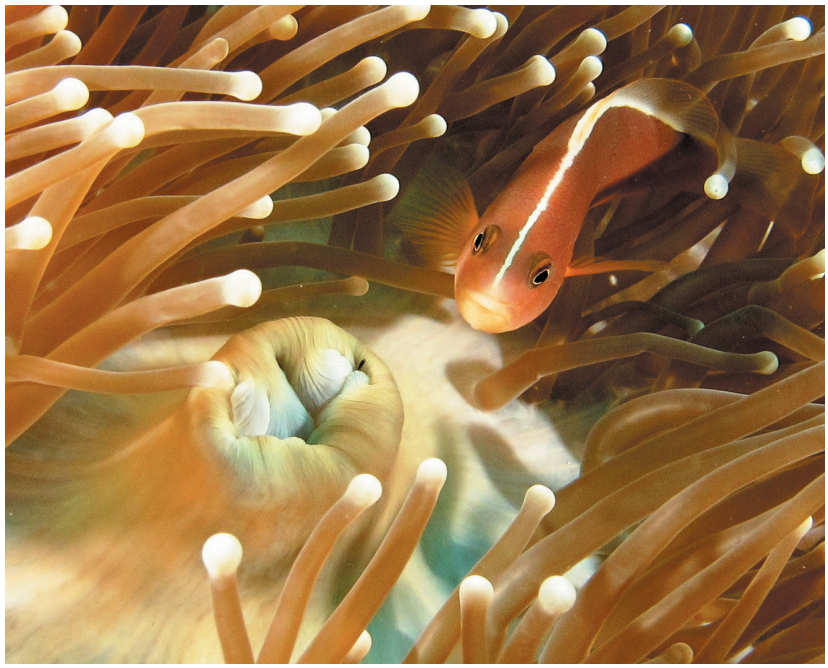

„CÂND FACEȚI FOTOGRAFII SUB APĂ FIȚI ATENȚI LA MEDIUL ÎNCONJURĂTOR"

„Primele fotografii sub apă le-am făcut în urmă cu vreo 20 ani, cu unul dintre acele aparate cu carcasă de unică folosință, pe care le puteai submerge până la câțiva metri. Am fost atât de surprinsă că într-adevăr am reușit câteva imagini decente, încât am cumpărat un mic aparat digital, un Sony cu carcasă subacvatică. Am început să fac fotografii din ce în ce mai bune și, cum spune americanul: „The rest is history" *(Andreea Cohn)*

ARTICOL DE VIOLETA BĂDOIU
FOTOGRAFII DE ANDREEA COHN

Când ați descoperit pasiunea pe care o aveți pentru fotografie?
Ar trebui mai întâi să precizez că eu nu sunt fotograf profesionist, sunt doar o persoană căreia îi place să facă fotografii, mai ales în locuri mai greu accesibile – sub apă sau în peșteri. Adevărata pasiune pentru acest hobby am descoperit-o abia când am început să fac fotografii subacvatice și, mai ales, odată ce tehnologia ne-a oferit aparatele foto digitale la prețuri accesibile. Ce plăcere să poți vedea pe loc dacă un cadru este bun sau nu!

Practicați de mult timp scuba diving-ul?
Primele scufundări le-am făcut în anul 1982, pe când eram în liceu. Am avut norocul de a avea un profesor de biologie, dr. Șerban Sârbu, pasionat de speologie, care, în acea perioadă, a făcut un curs de cave diving cu unul din cei mai importanti bio-speologi scafandri ai timpurilor noastre, americanul Tom Iliffe. i-a plăcut atât de mult, încât a început să ne învețe și pe noi, un mic grup de elevi interesați de „peșterească"

Sunt o persoană activă și sportul a făcut mereu parte din viața mea. Părinții mei au fost implicați profesional în sportul din România, iar eu am jucat tenis la nivel național, până la 18 ani. În 1986 am emigrat În Statele Unite unde am trăit 24 de ani. Printre altele, în 1994 am fost campioană națională a SUA la arte marțiale (Tae Kwon Do, amatori). Printre sporturile mele preferate sunt ski-ul și snowboarding-ul. Scufundările sunt însă pasiunea mea de o viață. În prezent, activez ca Divemaster la centrul de scufundări SubAquaSport (www.subaquasport.com)

ANDREEA COHN

CARE AU FOST CELE MAI PERICULOASE LOCURI ÎN CARE V-AȚI SCUFUNDAT PENTRU A REALIZA FOTOGRAFII?

Poate că unii s-ar aștepta să spun că cele mai periculoase locuri au fost galeriile scufundate dintr-un loc ca **Laos**, unde am fost în câteva expediții de explorare și unde ne-am scufundat, în premieră, în diverse sifoane. Sau locuri cum ar fi **Polinezia Franceză** unde, la fiecare scufundare, ești încercuit de 10-20 de rechini. **Pentru mine, cel mai „periculos" loc a fost Marea Neagră!** Acum câțiva ani am realizat un film documentar pentru un institut de cercetare, care dispune de o navă de 106 m lungime. Una din sarcinile noastre a fost aceea de a filma diverse aparate de măsuratori științifice sub apă. A fost destul de palpitant să filmăm la 25 de kilometri de țărm, la o adâncime de -55 m, în apa de 5-6 grade Celsius, de pe o navă total improprie scufundărilor. Pericolul nu a constat în scufundarea în sine, ci în faptul că **la suprafață nu exista nici un fel de suport adecvat și avizat din partea echipajului prezent.**

CE APARATURĂ RECOMANDAȚI PENTRU A FACE FOTOGRAFII REUȘITE ÎN MEDIUL SUBACVATIC?

Spune-mi ce rezultate vrei să ai și îți voi spune ce trebuie sa folosești. Pentru fotografii de mare clasă, poți cheltui o grămadă de bani pe un DSLR cu multiple obiective și carcasa și port-urile aferente, plus lumini și flash-uri super performante. Din fericire, pentru scafandrii recreaționali există o gamă largă de aparate digitale mici, cu propria lor carcasă, lumini și flash-uri la prețuri accesibile, cu care se pot obține rezultate foarte bune. Dacă nu vrei neapărat să faci fotografii de National Geographic, un aparat cum ar fi Olympus TG-4, Canon G16 sau Sony RX-100 II este mai mult decât adecvat. Nu uitați că trebuie să adăugați și lumini și măcar un flash. Dar în ziua de azi și acestea se pot găsi la un raport bun calitate/preț.

Și iubitori de apă și senzații mai neobișnuite. Antrenamentele le făceam la bazinul de sărituri din București, actualul bazin „Lia Manoliu". Așa am descoperit pasiunea pentru această activitate și, după 34 de ani și în jur de 3.000 de scufundări, simt aceeași bucurie ca la început, de fiecare dată când bag capul sub apă.

Când ați hotărât să vă îndreptați spre fotografia subacvatică?
Primele fotografii sub apă le-am făcut în urmă cu vreo 20 ani, cu unul dintre acele aparate cu carcasă de unică folosință, pe care le puteai submerge până la câțiva metri. Am fost atât de surprinsă că, într-adevăr am reușit câteva imagini decente, încât am cumpărat un mic aparat digital, un Sony cu carcasă subacvatică. Am început să fac fotografii din ce în ce mai bune și, cum spune americanul: „The rest is history". De când am făcut acele prime fotografii subacvatice, au fost puține scufundările la care nu am avut un aparat cu mine.

Care sunt locurile în care ați realizat cele mai frumoase fotografii subacvatice?
Am avut norocul de a mă scufunda în multe locuri din lume, fiecare frumos în felul lui. Am aproape mereu un aparat cu mine și, de cele mai multe ori, reușesc să fac măcar câteva fotografii care să îmi placă. Și, așa cum fiecare loc are farmecul său, așa și fotografiile sunt frumoase din diverse motive. Mi-e greu să compar, de exemplu, o fotografie de ansamblu, făcută în cenotele din Mexic, cu una macro, făcută în Caraibe, sau cu una din Bahamas cu rechini ciocan.

Care este diferența între o fotografie făcută în timpul unei scufundări în peșteră și una realizată în ape deschise?
Diferențele între aceste tipuri de fotografii se regăsesc în detalii. Dacă în ape deschise de multe ori poți face fotografii la lumina ambientă, în peșteră trebuie întotdeauna să ai lumini și blitz-uri multiple. În ape deschise există, de obicei, o sumedenie de subiecte care merită fotografiate: pești, corali, epave și lista poate continua la nesfârșit. În peșteri scufundate nu prea putem vorbi de viață subacvatică, așa că ai nevoie de un subiect: colegul sau colegii de scufundare. Oricât de frumos concreționată este o peșteră, fără un subiect care să îți ofere o scară pentru dimensiuni, frumusețea se pierde. În afară de asta, colegul sau colegii sunt cei care îți țin flash-urile suplimentare, fără de care o fotografie de peșteră nu are cum să fie bună. În ape deschise îți pui o butelie în spate, te arunci în apă și, de cele mai multe ori, găsești ceva demn de fotografiat, cu flash sau fără, chiar dacă n-ai mai fost niciodată în acel loc. În peșteri, în afară de faptul că echipamentul este mult mai greu și mai complex, accesul la apă este de multe ori dificil. De obicei, faci cel puțin o scufundare fără echipament foto ca să îți faci o idee despre morfologia galeriilor și ca să-ți faci un plan concret în ceea ce privește amplasarea subiectului și a flash-urilor, plan pe care trebuie să-l discuți cu cel, sau cei, care îți vor fi subiect și/sau „trepied" pentru flash-uri. Cu alte cuvinte, dacă la fotografiile în apă deschisă poți fi (și de obicei ești) solitar, fotografiile în peșteri scufundate sunt întotdeauna o muncă de echipă.

Sunteți pasionată de fotografie de ansamblu sau macro? Ce vă place să fotografiați?
În ape deschise prefer fotografia macro: nudibranhiați, creveți și crabi cât mai mici sau detalii de viețuitoare mai mari. Asta dacă nu cumva se întâmplă să fiu în Thailanda printre manta rays și rechini balenă sau poate în Moorea printre zeci de rechini de recif! În peșteră, evident, fotografiile de ansamblu primează.

Ce le recomandați celor care doresc să facă fotografii subacvatice de bună calitate?
Ca în orice altă activitate în care dorim să progresăm și aici se aplică regula: cu cât exersezi mai mult, cu atât mai bun vei deveni. Cu timpul, vă veți cunoaște mai bine aparatul, veți înțelege mai bine cum se comportă lumina sub apă și vă veți găsi propriul stil. În primul rând, faceți cât mai multe scufundări. Cu cât sunteți mai relaxat și mai experimentat ca scafandru, cu atât veți fi mai bun fotograf subacvatic. Și nu uitați ca, atunci când faceți fotografii sub apă, să fiți atenți la mediul înconjurător. Pe cât de frumoasă și demnă de fotografiat este lumea subacvatică, pe atât este de fragilă. ■

Echipamente sportive pentru sporturi eXtreme **XSPORT ROMÂNIA**
Mobil: **0724.47.71.59** Fix: **021-320.21.55** (7 linii)
Showroom: Strada Anestinelor nr. 12, Sector 3, București
Email: **office@xsport.ro**
www.xsport.ro

The M2 was created for divers who demand more from their wrist computer. Featuring hoseless air integration, a sleek, stainless steel design, and a sport mode for land use—it's a versatile dive computer that doubles as a wearable fitness device. Built using Human Factor Diving,™ the M2 also offers the latest, and most comprehensive, biometrics monitoring—the only dive computer to include skin temperature,* breathing rate, and heart rate in your diving algorithm—leaving you free to explore.

SCUBAPRO.COM

*Available with the SCUBAPRO Heart Rate Monitoring belt

new

M2 [MANTIS 2]

WRIST COMPUTER

AVAILABLE MODES

SCUBA · Freediving · Gauge · CCR · Swim · Sport

Scufundările, UN MOD SĂNĂTOS DE A CREȘTE CU O PASIUNE

Scufundările sunt un sport complex și complet, o stare de spirit, o pasiune, un alt mod de a vedea, de a iubi și de a simți lumea subacvatică. O lume unică, care nu poate fi creionată în cuvinte, poate fi doar proiectată de natură pe retină, atunci când ești acolo jos, sub apă. Pentru ca un copil să pătrundă în această lume minunată, a scufundărilor, are nevoie de un brevet Junior Open Water. Acest prim nivel de certificare îi va permite să facă scufundări până la o adâncime de 12 metri.

ARTICOL DE RUXANDRA NICOLAE
FOTOGRAFII SCUBADIVER.RO CENTER

Brevetul Junior Open Water se obține în urma unui curs susținut de un instructor de scufundări și durează 5 sau 6 zile, în funcție de cât de repede asimilează copilul informațiile. Cursul este structurat pe trei module: în primul se fac două ședințe de teorie, în al doilea două ședințe de scufundări la bazin și în ultimul, și cel mai așteptat, patru scufundări la Marea Neagră. Vârsta de la care copiii pot face scuba diving este de 10 ani. De asemenea, aceștia au nevoie de acordul părinților și trebuie să fie apți din punct de vedere medical.
Vlad Vlăduț Corneliu, instructor SSI, cu o experiență de aproape 10 ani în domeniul scufundărilor, adaptează metoda de predare în funcție de comportamentul copilului, astfel încât să fie atrăgătoare și înțeleasă de un copil de 10 ani. Vlad este de părere că „dacă practică scuba diving, copiii vor deveni mai responsabili. Ei învață să își îngrijească singuri echipamentul, să își respecte atât colegii de echipă și partenerul de scufundare, cât și natura și mediul înconjurător".

Maria Popovici

„Sub apă totul este ireal de frumos"

Maria Popovici, o fetiță de 12 ani, își aduce aminte cu emoție cum a început pentru ea această călătorie subacvatică. A mers la cursuri de scufundări împreună cu tatăl ei. În primul an a făcut scufundări la bazin, apoi în Marea Neagră și în Marea Egee. Părinții și sora ei, precum și o prietenă, vecină cu ea de bloc, practicau scuba diving și atunci a vrut și ea să încerce. După prima scufundare la bazin a vrut să renunțe, deoarece echipamentul era destul de greu, iar în bazin nu era nimic spectaculos. Când a început însă să facă scufundări în Marea Neagră, lucrurile s-au schimbat. Maria îi sfătuiește pe micii scafandri „să nu renunțe, chiar dacă la început, la piscină, poate părea greu sau plictisitor. Să aibă foarte multă rabdare pentru că apoi o să vadă ce lume frumoasă este acolo, sub apă. Trebuie doar să deschidă larg ochii".
De asemenea, Maria susține că „nu îi este frică sub apă pentru că nu i se poate întâmpla nimic rău, că viața

de scafandru este simplă, dacă nu o complicăm noi și că sub apă totul este ireal de frumos". „Când s-a dus prima dată la scufundări în piscină, a învățat că trebuie să nu iasă la suprafață brusc, să respire normal, iar la coborâre să sufle aerul spre nări, ținându-se totodată de nas pentru a egaliza presiunea. Când este sub apă, simte nevoia să caște, să înghită, să strănute, dar, după ce a învățat să se scufunde și a trăit acea senzație de plutire, a uitat de orice altceva", își aduce aminte Smaranda Popovici, mama Mariei.

Cum a schimbat-o scuba diving-ul pe Maria?

„De când face scufundări are mai multă încredere în ea, a început să fie mai atentă la tot ceea ce o înconjoară", recunoaște mama ei. Pentru Maria, cele mai frumoase locuri în care a făcut scufundări au fost în Egipt, unde a fost impresionată de peștii multicolori și de aproximativ 3.000 de specii de corali, în Grecia, unde a admirat și a fotografiat o steluță de mare, caracatițe și diverse tipuri de pești, și la noi, unde a avut surpriza ca, în timpul scufundărilor în Marea Neagră, să vadă mai mulți căluți de mare. Acum merge la scufundări, în fiecare an, împreună cu familia și prietenii și deja are o parte din echipamentul propriu: mască, snorkel, costum și labe de scafandru.

Din punct de vedere statistic, în anul 2015 copiii între 10 și 12 ani au fost cei mai prezenți la cursurile de scufundări, iar numărul copiilor care practică acest sport este în creștere.

„Pentru un copil activ scuba diving-ul este un sport ideal"

Copiii pot să își cumpere ori să închirieze în întregime echipamentul de care au nevoie de la școala unde merg la cursurile de scuba diving. Acesta trebuie să fie însă de calitate și special creat pentru copii. Instructorii recomandă însă ca micii scafandri să aibă ca echipament propriu cel puțin masca cu tubul de snorkel, costumul de neopren și labele de scafandru. Instructorul de scufundări SSI, Vlad Vlăduț, este de părere că „pentru copii este puțin mai ușor decât pentru adulți să facă scufundări pentru că în, marea lor majoritate, aceștia știu să înoate și nu le este atât de frică de necunoscut. În plus, noi suntem în permanență alături de copii, le explicăm, îi ajutăm, le arătăm tot ce este de făcut".

Care sunt beneficiile practicării acestui sport?

„Sunt multe beneficii... Sunt cele deja cunoscute, precum creșterea capacității pulmonare, dezvoltarea fizică armonioasă, precum și cea psihică – copilul devine mai organizat, mai sociabil, mai încrezător în forțele proprii. În plus, în cadrul cursului teoretic, copilul învață și puțină fizică pentru a înțelege cum funcționează echipamentele, învață legea lui Arhimede, tehnici de salvare, etc. Este, de fapt, un plus de cultură generală pe viu, pe care, în mod normal, ar frunzări-o prin vreo carte. Este frumos, este util și oferă o perspectivă unică unui copil deja prins cu jocurile pe calculator sau stresat de maldărele de teme. Este un sport în care învață să fie prezent, să aibă grijă de alimentația lui și răsplata este acolo, sub apă, mereu alt peisaj. Pentru un copil activ este un sport ideal, fiecare scufundare este altfel, nu are cum să se plictisească", ne-a explicat Vlad. ■

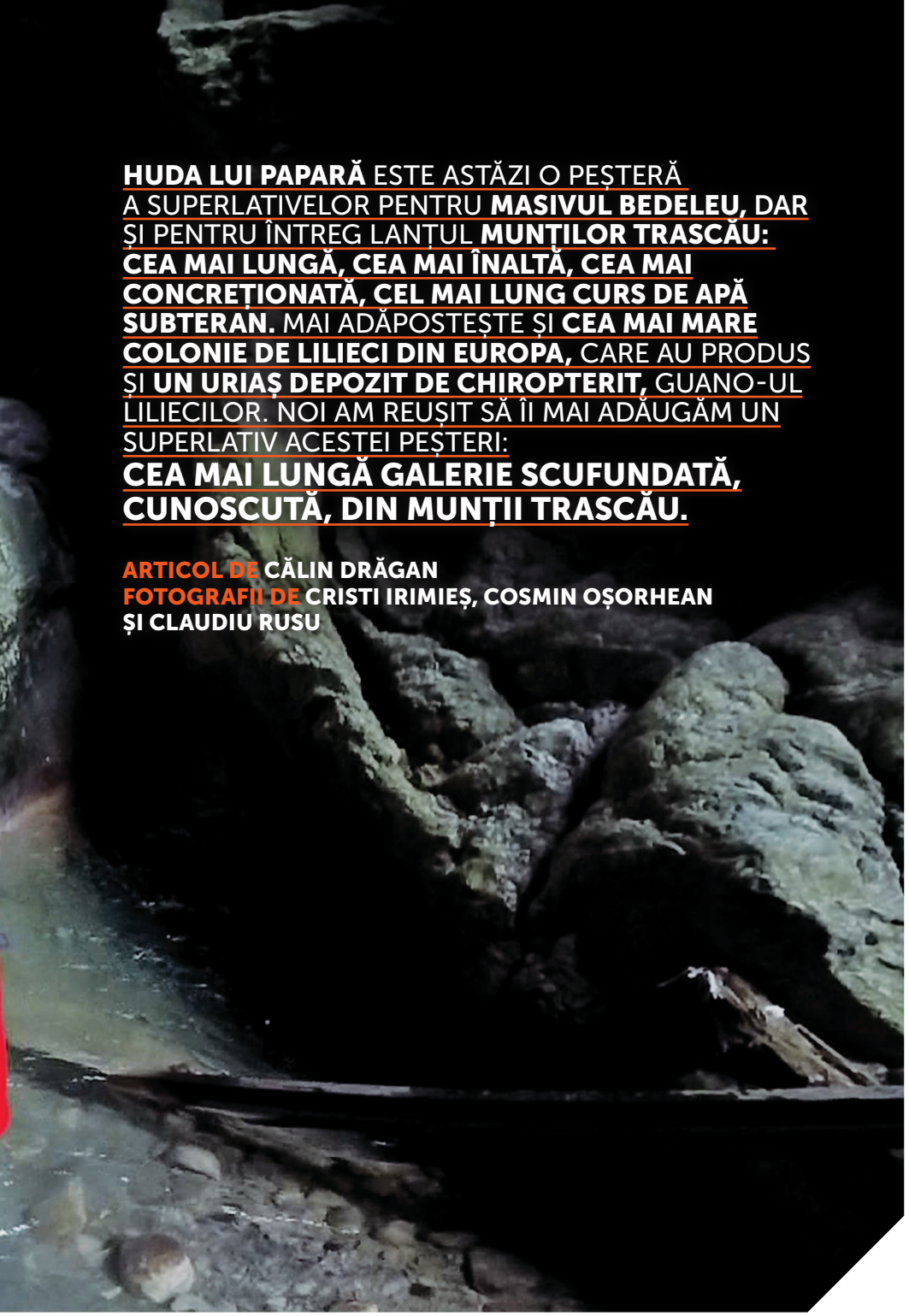
> Pentru copii, scuba diving-ul este un sport care îi formează ca oameni liberi, încrezători în forțele lor, sociabili, iubitori de sănătate și natură, temerari ai unei lumi care se deschide prietenoasă și mereu altfel în viața lor, lumea subacvatică."

VLAD VLĂDUȚ CORNELIU,
instructor de scufundări SSI

Pe urmele apelor limpezi

HUDA LUI PAPARĂ

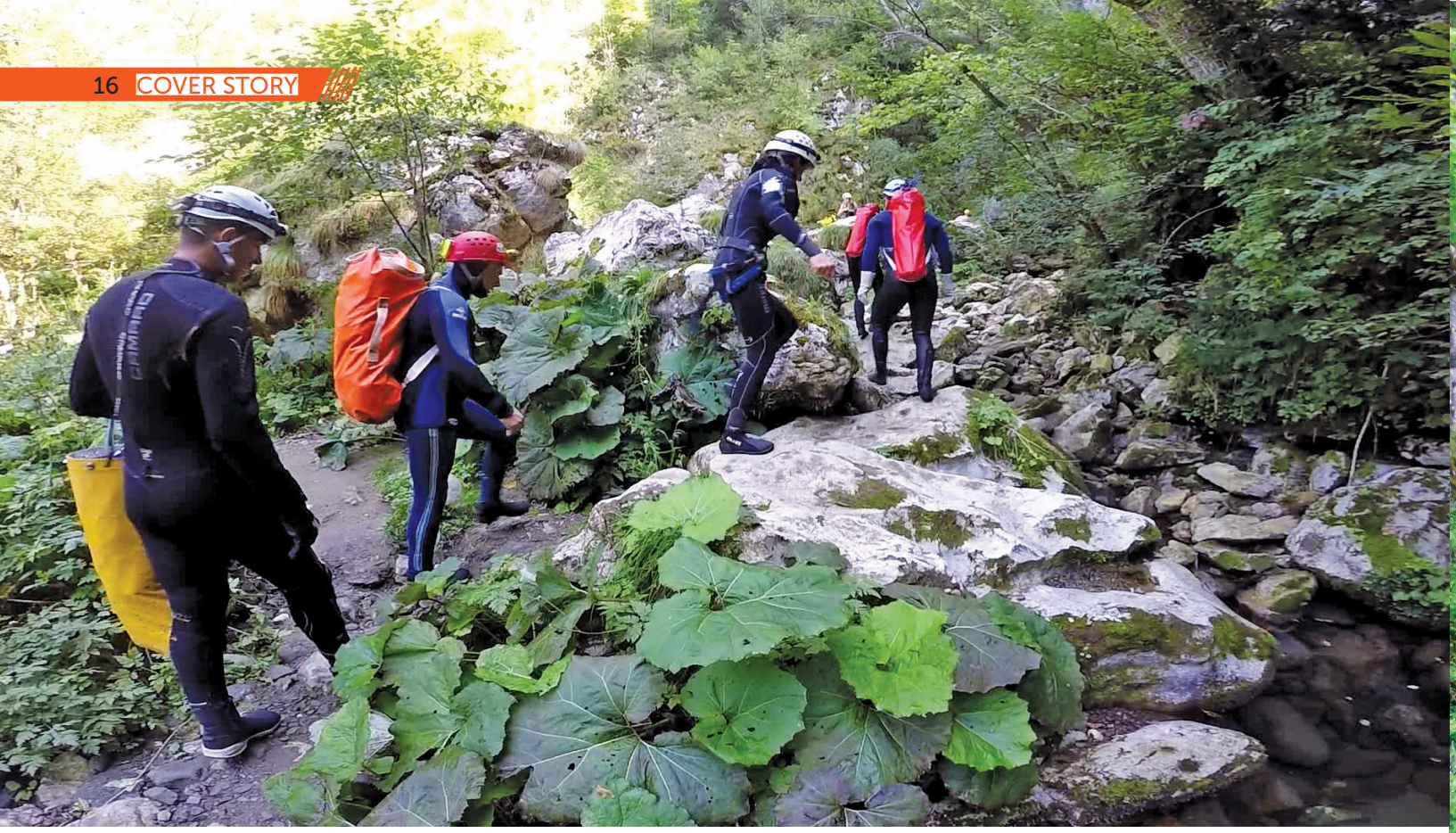
HUDA LUI PAPARĂ ESTE ASTĂZI O PEȘTERĂ A SUPERLATIVELOR PENTRU **MASIVUL BEDELEU,** DAR ȘI PENTRU ÎNTREG LANȚUL **MUNȚILOR TRASCĂU: CEA MAI LUNGĂ, CEA MAI ÎNALTĂ, CEA MAI CONCREȚIONATĂ, CEL MAI LUNG CURS DE APĂ SUBTERAN.** MAI ADĂPOSTEȘTE ȘI **CEA MAI MARE COLONIE DE LILIECI DIN EUROPA,** CARE AU PRODUS ȘI **UN URIAȘ DEPOZIT DE CHIROPTERIT,** GUANO-UL LILIECILOR. NOI AM REUȘIT SĂ ÎI MAI ADĂUGĂM UN SUPERLATIV ACESTEI PEȘTERI:
CEA MAI LUNGĂ GALERIE SCUFUNDATĂ, CUNOSCUTĂ, DIN MUNȚII TRASCĂU.

ARTICOL DE CĂLIN DRĂGAN
FOTOGRAFII DE CRISTI IRIMIEȘ, COSMIN OȘORHEAN ȘI CLAUDIU RUSU

Dacă urci dinspre Turda prin defileul Arieșului, privirea e atrasă la un moment dat, pe partea stângă, de fețele albe ale Masivului Bedeleu. Zidul de calcar pare de nepătruns, înalt, maiestuos, inabordabil. După câțiva kilometri, din centrul comunei Sălciua, un drum îngust trece peste Arieș și, în curând, începe să șerpuiască alături de un pârâu care cândva „mâna" mai multe mori, de la care și-a „tras" și numele: Valea Morii. Morile nu mai sunt, au rămas doar câteva dintre pietrele lor. Aici totul stă sub semnul pietrei. Până și micul cătun de la poalele muntelui se numește simplu, Sub Piatră. În curând, ajungem și la obârșia pârâului. O fisură imensă se deschide ca o poartă către inima muntelui. Aparențele de cetate inexpugnabilă au fost șterse, și vedem, încă o dată, rezultatul alianței între apă și timp în lupta acestora contra munților de calcar, pe care toată lumea îl cunoaște sub numele de peșteră. În carpații Apuseni localnicii le numesc hude. Aceasta din fața noastră e a lui Papară. Huda lui Papară. Peștera e cunoscută din timpuri străvechi de către oameni care i-au călcat pragul nu o dată. Au lăsat puține urme, majoritatea au fost șterse de viiturile care au spălat podeaua peșterii de-a lungul mileniilor. Omul modern s-a dovedit mai puțin îndrăzneț, astfel că, abia pe la mijlocul secolului al XX-lea, s-au realizat primele explorări ale galeriilor. Anii '70-'80 au fost foarte efervescenți, speologii conduși de frații Ludușan strecurându-se prin aproape toate cotloanele accesibile ale peșterii.

Ce avem azi e o peșteră a superlativelor pentru Masivul Bedeleu, dar și pentru întreg lanțul Munților Trascău: cea mai lungă, cea mai înaltă, cea mai concreționată, cel mai lung curs de apă subteran. Mai adăpostește și cea mai mare colonie de lilieci din Europa, care au produs și un uriaș depozit de chiropterit, guano-ul liliecilor.

Originea apelor care au produs această perlă a Trascăului pare evidentă. Câteva pâraie situate pe platoul de deasupra se unesc, dând naștere unui impresionant fenomen carstic – Vânătările Ponorului. Apele se prăvălesc prin ceea ce nu putea fi altceva decât cea mai înaltă cascadă a Trascăului. Imediat ce ating baza, cotesc brusc, fiind absorbite de munte printr-un mic ponor, ca, după câteva zeci de metri de curs prin spații prea strâmte pentru accesul oamenilor, să devină iarași vizibile în galeriile peșterii pe care au format-o și încă o vor mai forma și cizela câtă vreme vor mai curge. Cu toate acestea, există și o sursă de apă complet necunoscută. Evident, e de origine terestră. Dar cum se organizează în subteran și la ce minunății a mai dat naștere nu se știa mai nimic. Până de curând. Pentru prima dată am auzit despre această parte necunoscută în urmă cu 6-7 ani. Cam pe la jumătatea peșterii, socotită în linie dreaptă între Vânătările Ponorului și intrare (intrarea pentru om, ieșirea pentru ape), din partea stângă apare un afluent al pârâului care străbate galeria activă. Acest mic sifon, cu o apă de o claritate excepțională, a fost plonjat în câteva rânduri în anii '80, întâi de către Viorel Ludușan, apoi de Gyurka Zsolt și Vincze Zoltan, și din nou, în 2012,

de Cristina Stika și Alexandru Rora. Cu toții s-au oprit după câțiva metri din cauza înălțimii reduse a galeriei scufundate. Înălțimea scădea treptat, dar repede, de la 1.5 metri la 15-20 de centimetri.

Cea mai lungă galerie scufundată, cunoscută, din Munții Trascău

În 2013, pe 23 august, am început asaltul. Alături de Spencer Coca și Cristian Irimieș, înarmați cu câteva corzi și cu o găleată găurită, am pornit la desfundarea sifonului. Peștera nu e foarte primitoare, întâmpinându-ne încă de la intrare cu mici lacuri, cascade și pereți ce trebuie escaladați. Micuțele butelii cu aer ne dau puțin de furcă, dar ne descurcăm. Împreună cu Spencer fac o primă plonjare, îmbrăcat în costumul umed, într-o apă de 8 grade Celsius. Reușim să vedem până la o boltă largă de 2 metri, dar foarte joasă. Fac o tentativă de trecere pe sub ea, cu picioarele înainte, dar nu îndrăznesc să mă strecor mai adânc de piept. Vizibilitatea e deja zero, sunt un pic înțepenit. Din fericire podeaua galeriei e acoperită cu un strat gros de pietriș, care, ajutat de „Arhimede", cedează rapid sforțărilor mele. Trebuie să intre în funcțiune găleata. Pentru manipularea găleții ne-am folosit de un mic funicular, pe care l-am încropit din corzile pe care le aveam, astfel că aceasta putea fi transportată pe deasupra lacului de sifon până pe mal. Funicularul acesta nu era altceva decât o coardă pe care o fixam între peretele de deasupra intrării în galeria scufundată și peretele opus, aflat pe malul micului lac, și pe care găleata plină de pietriș putea fi tractată, dar nu fără efort. Prima tentativă de lucru am făcut-o cu doi oameni sub apă, ceea ce s-a dovedit a fi o variantă nefiabilă Din cauză că apa se tulbura până la reducerea totală a vizibilității, am decis că vom lucra în schimburi, un om sub apă la săpat și restul afară la cărat. Câte cinci încărcări sub apă de fiecare, apoi facem schimbul. N-am reușit să schimbăm decât de vreo două ori, apa rece spunând ce avea de spus, amândoi fiind aproape congelați. Dar prima jumătate de metru cub din dopul de pietriș era deja afară!

În toamna lui 2014, ajutați de colegul nostru speolog Claudiu Rusu (care, de atunci, încolo a făcut lungi drumuri din București pentru a ne fi alături de fiecare dată),

Cristian Irimieș, Călin Drăgan și Liviu Retegan

Peștera Huda lui Papară

Situată în comuna Sălciua, jud. Alba, este, din punct de vedere speologic, perla Trascăului.
Cei peste 5 kilometri de galerii o situează de departe în topul peșterilor din Trascău și îi asigură un loc bun și în rândul peșterilor din România. Nu excelează prin decorațiunile de stalactite sau stalagmite, în schimb, marea galerie de la intrare, în care luminile și umbrele îl însoțesc pe vizitator pe o distanță de sute de metri, îi dă un farmec aparte. Colonia de lilieci, care sălășluiește în peșteră, atinge, în anii buni, câteva zeci de mii de exemplare, fiind cea mai mare colonie de chiroptere din Europa. Depozitul de chiropterit, guano-ul de lilieci, e pe măsură, și pe aceeași măsură e și „mireasma" lui pe timpul verii.
Galeria principală a peșterii este aproape rectilinie, ceea ce nu se poate spune de traseul pe care trebuie să-l parcurgă cel care îi calcă pragul. Trebuie escaladați bolovani ciclopici, alții ocoliți, pe sub alții trebuie trecut. Mai multe lacuri te obligă să intri în apă până la piept. Murmurul pârâului subteran, ce se rostogolește peste pietre, te însoțește aproape în permanență.
Se urcă o „Cascadă Evantai", se trece pe sub o „Inimă de piatră", se poate vedea de la distanță tavanul plin de stalactite curbate a „Sălii Minunilor". După trecerea „Baricadei", deviind puțin de la traseul cursului de apă, te poți bucura de un moment de liniște deplină în „Sala Tăcerii". ■

Am revenit cu Cristian la punctul de lucru și, prin aceleași metode, am mai reușit să înaintăm... aproape 2 metri. „Nu fiindcă lucrurile sunt grele nu avem curaj, ci pentru că nu avem curaj ele ne par grele", zice un dicton latin. Așa că nu renunțăm. Dar nici ușor nu e. Anul 2015 a fost unul lung. Dacă în 2013 debutul a fost pe 23 august, în 2015 continuarea serialului Huda lui Papară s-a reluat de 1 mai. În perioada comunistă aceste date erau specifice pentru „invazia" de turiști care ajungeau la Huda lui Papară pentru a se bucura nu pentru „întoarcerea armelor împotriva hitleriștilor", nici pentru „victoria clasei muncitoare", ci de o zi liberă. Mai mult decât faptul că era o zi de sărbătoare conta, probabil mai mult sau mai puțin conștient, faptul că era liberă. Parțial, asta căutăm și noi în escapadele noastre speologice: un mic moment de libertate. Pe parcursul acestui an ni se alătură și alți colegi de scufundare și o inimoasă echipă de suport. La prima ieșire din 2015 profităm de prezența câtorva colegi speologi din Mediaș și îmbunătățim amplasamentul funicularului. Suntem dotați și cu o cameră video subacvatică mică, pe care o atașăm unei prăjini pentru a vedea cât mai avem de săpat. Și mai avem... Dar anul se arăta bun.

După încă trei sesiuni de lucru pe parcursul verii, am reușit să triplăm lungimea cunoscută a galeriei. Între timp, găleata găurită a fost înlocuită, întâi, cu o sapă de grădină, apoi cu o racletă special construită pentru tras pietrișul sub apă.
În septembrie vine și străpungerea strâmtorii. Cristian Irimieș și Liviu

Retegan parcurg galeria scufundată pe o distanță de aproximativ 100 de metri, până la o adâncime de 30 de metri în fața unei noi strâmtori, de data aceasta din piatră solidă. Galeria e foarte curată și, pe alocuri, suficient de largă încât să permită întoarcerea. După alte două scufundări realizate în toamna lui 2015, cei doi depășesc și această strâmtoare și reușesc să iasă la suprafață, la baza unui puț, fără a fi însă posibilă ieșirea din apă în galeria aerată de deasupra. Deja se cunosc peste 200 de metri de galerie nouă. Efortul a peste 30 de oameni care au muncit din greu de-a lungul a trei ani a fost răsplătit din plin, reușind să mai adăugăm și noi un superlativ acestei peșteri: cea mai lungă galerie scufundată, cunoscută, din Munții Trascău. ■

CĂLIN DRĂGAN: „Dacă e ceva care să-mi fi marcat profund copilăria trăită în anii '80, atunci acel ceva a fost fără îndoială Jacques-Yves Cousteau și filmele sale.
În adolescența postdecembristă, serialul „Star Trek" mi-a băgat în cap că trebuie ajuns acolo unde nu a mai ajuns nimeni. În 1995, după o excursie în Padiș, munții Bihor, am decis că vreau să mă ocup de speologie. Cum traseul meu profesional era deja fixat (sunt programator de calculatoare în viața „civilă"), speologia a avut privilegiul de a deveni un hobby. Unul care se ține de mine de 20 de ani încoace. Am avut ocazia, în mai multe rânduri, să calc acolo unde nimeni nu a mai călcat înainte. Asta îmi dă un soi de emoție amestecată cu un soi de gâdilare a orgoliului pe care nu le-am mai întâlnit făcând altceva. 12 ani mai târziu, după o scurtă scufundare în Croația, unde n-am putut coborî mai jos de 5 metri, fiindcă nu am știut cum să egalizez urechile, am mai luat o decizie: că trebuie să mă apuc de scufundări. Fiindcă proveneam din mediul speologic și fiindcă, uneori, sunt comod, am ales cea mai bună opțiune din opțiunile posibile: scufundarea de peșteră. Nu că la Cluj și în împrejurimi aș fi avut prea mult de ales...
Huda lui Papară a fost o țintă care nu putea să fie ocolită. Potențialul de descoperire importantă se simțea, ne era foarte la îndemână datorită proximității și, mai ales, nu se „bătea" nimeni pe ea. Era înfundată și desfundarea necesita un efort uriaș. Șansa a făcut să întâlnesc oamenii care să mă ajute în întreprinderea mea. Nu a trebuit să-i caut, au apărut rând pe rând, la momentul oportun. Am muncit împreună, am tremurat de frig împreună, și ne-am bucurat împreună. Sunt prea mulți să-i enumăr aici, dar, scriind aceste rânduri, gândul meu plin de recunoștință se îndreaptă către ei." ■

LIVIU RETEGAN: „Prima vizită la Huda lui Papară am făcut-o în ultima duminică a lunii iulie 2009. Am plecat atunci din Cluj, împreună cu prietenul meu Rareș Maier și cu alți doi, cu două mașini de teren, hotărâți să „explorăm" platoul Bedeleului. Pe vremea aceea nu știam mai nimic despre zona Bedeleu, cu atât mai puțin despre surpriza pe care mi-o pregătise Rareș. Nu întâmplător, traseul nostru trecea pe lângă impresionanta intrare a Peșterii și, înarmați cu câte o lanternă frontală și cu ce haine aveam pe noi, ne-am avântat cu emoție și entuziasm în apa adâncă și rece de la intrare. Grilajul metalic înalt, menit să-i țină la distanță pe eventualii turiști, asemeni nouă, nu exista încă, dar umezeala, frigul și lipsa echipamentului adecvat ne-au întors cam după 200 de metri de la intrare. Probabil că, odată ieșiți, ne-am promis unul altuia să revenim. Cu siguranță, nu ne-am imaginat niciodată împrejurările în care ne-am întors amândoi, aproape 6 ani mai târziu...
Pentru mine, munca la acest proiect a început în iunie 2015, odată cu primele mele plonjări la săpat – cu gălețile găurite, de care pomenea Călin. Am venit, inițial, la invitația lui Cristi și Călin, pentru un week-end. Până la sfârșitul lui 2015, aveam să revin de încă 11 ori. Chiar de la început, m-am simțit oarecum privilegiat să fac parte din echipa de scafandri, nu atât din cauza muncii grele de sub apă, cât din cauza dedicației cu care prietenii din echipa de suport (unii dintre ei scafandri la rândul lor) ne-au ajutat de fiecare dată la căratul echipamentelor grele de scufundare. Sifonul pe care îl exploram este la o distanță de aproximativ 850 de metri de la intrare, pe un traseu dificil de parcurs chiar și fără bagaje, dar nimeni nu s-a plâns niciodată. În acest caz particular, pentru transportul în siguranță a echipamentului unui scafandru sunt necesare cel puțin 3 persoane – și atunci devine evidentă atât importanța lucrului în echipă, cât și anvergura proiectului. Nu știu dacă le-am putut mulțumi suficient acestor oameni pentru efortul depus și sprijinul acordat. Sper să o pot face în aceste rânduri pentru acei dintre cititori care au fost acolo.
Privind spre viitor, explorarea nu este nici pe departe finalizată, ea va continua și în anul ce urmează. Pe măsură ce lungimea explorată crește, crește și cantitatea de echipament folosit, dar vom fi mai mulți, mai uniți, mai bine echipați. Aștept cu încredere începerea sezonului de anul viitor și, cu nerăbdare, momentele extraordinare trăite în apă, în timpul scufundării, și afară – în mijlocul prietenilor." ■

CRISTIAN IRIMIEȘ: „Prima aventură în explorarea din Hudă a avut loc pe 23 august 2013, când am primit o invitație din partea lui Călin. Nu prea îmi venea să cred că gașca de cave diveri e dispusă să primească pe oricine, până și ca sclav la cărat de butelii, ceea ce pentru mine era maximul la ce aș fi sperat să obțin de la prima tură. Bineînțeles că, în zilele ce au precedat ieșirea, am încercat să pregătesc (din mai nimicul ce-l aveam și cu sprijin de la Dan Lupu) ceva echipament, după cum credeam eu că se folosește la scufundarea în peșteră, și vineri seara m-am prezentat la cătunul de Sub Piatră. Spre marea mea surprindere, gașca cea mare erau într-un final Călin și Spencer, ocazie cu care am văzut și eu, pentru prima dată, un dry suit și restul de echipament de side mount folosit la explorări speologice subacvatice, de care cel mult auzisem că există. A doua zi, de dimineață, s-a făcut prima tura de săpat-explorat, în care au intrat „meseriașii". Spre și mai marea mea surprindere, am fost îngăduit și eu la o scufundare sub supraveghere, iar cele câteva minute petrecute sub apă în scurta galerie explorată până în acel moment s-au concretizat într-o condamnare definitivă și ireversibilă la pasiunea pentru cave diving. Nu reușesc să exprim în scris trăirile din prima scufundare într-o galerie de peșteră, dar faptul că aceasta a devenit o prioritate absolută din acel moment ar putea crea măcar o vagă impresie a impactului pe care l-a avut asupra mea... Prima găleată de sediment extras din sifon, în timp ce gâfâi și vizibilitatea se apropie de zero în jurul tău, primul metru de fir ghid montat, în timp ce te chinui să-l amarezi în cel mai sigur fel posibil (că parcă ai vrea să te mai și întorci la suprafață), prima agățare în firul ghid sau prima blocare într-o restricție în care începi să te panichezi și, în același timp, te chinui să te controlezi, conștient de faptul că numai tu te poți ajuta în acel moment, deși nu par, îți oferă la fel de multă satisfacție ca prima gură de aer respirat dincolo de sifon sau primul pas într-o galerie de peșteră, pe care lanterna ta o luminează pentru prima dată... eu nu aș da acestea la schimb cu Santa Maria a lui Cristofor Columb." ■

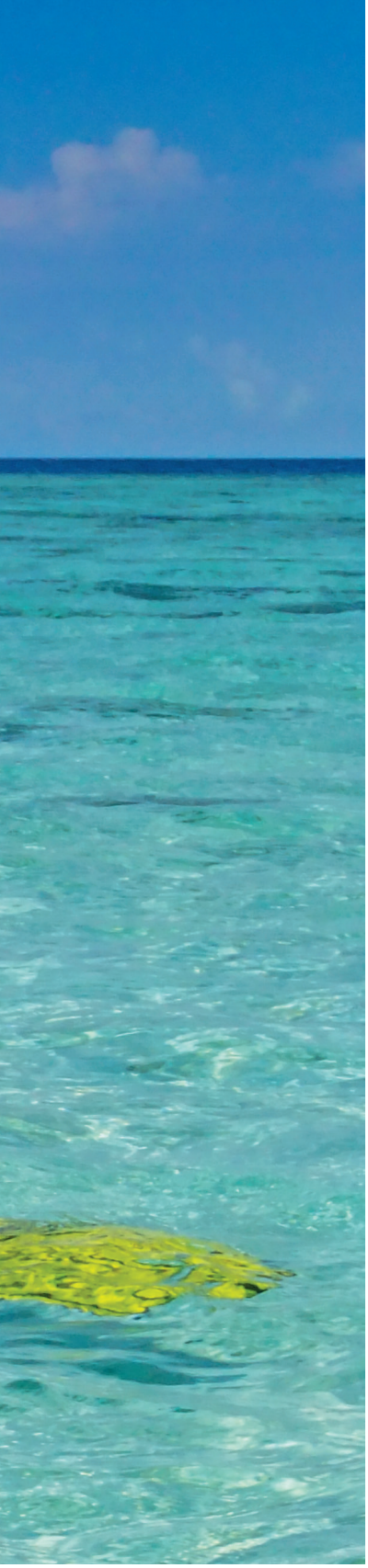
CĂTĂLIN IENCI

„PRIN FOTOGRAFIA SUBACVATICĂ ÎMPĂRTĂȘESC ȘI CU CEILALȚI FRUMUSEȚILE ACESTEI LUMI"

ARTICOL DE
VIOLETA BĂDOIU
FOTOGRAFII DE
CĂTĂLIN IENCI

Când ați descoperit pasiunea pe care o aveți pentru fotografie?
La început a fost fotografia de călătorie. Ca oricare călător, am vrut să pot aduce acasă o bucățică din locurile vizitate. Și, cum altfel, dacă nu prin fotografii?

Practicați de mult timp scuba diving-ul?
Primul contact cu acest sport a fost în 2006, în timpul unui sejur în Antalya, unde am făcut primele două scufundări în zona Kemer.
Acestea au fost scufundări de tip „intro", adică până la 9-10 metri adâncime, sub supravegherea unui divemaster și fără nicio atestare obținută în prealabil, dar suficient cât să-mi trezească interesul și să mă facă să-mi doresc să urmez un curs de scufundări. Acest lucru nu s-a întâmplat imediat, ci abia în 2010.

CINE ESTE CĂTĂLIN IENCI? POVESTEA, PE SCURT, AR FI CAM AȘA... S-A NĂSCUT ÎN BRAD, JUDEȚUL HUNEDOARA, ACUM 30 DE ANI. A ABSOLVIT FACULTATEA DE CONSTRUCȚII HIDROTEHNICE DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII POLITEHNICE TIMIȘOARA, IAR ACUM ESTE INGINER CONSULTANT ÎN ORADEA. MARILE LUI PASIUNI SUNT FOTOGRAFIA, SCUFUNDĂRILE ȘI CĂLĂTORIILE. ȘI, PENTRU A DEVENI PARTE DIN POVESTEA LUI, VĂ INVITĂM ÎNTR-O CĂLĂTORIE SUBACVATICĂ, SĂ FACEM ÎMPREUNĂ FOTOGRAFII, ALĂTURI DE CĂTĂLIN IENCI.

Când ați hotărât să vă îndreptați spre fotografia subacvatică?

În iulie 2010, după o excursie în Sharm el-Sheikh, în care am făcut din nou două scufundări de tip intro și nenumărate reprize de snorkeling, convins fiind de frumusețea peisajului subacvatic din Marea Roșie – mult mai plin de culoare și viață decât cel din Antalya –, mi-am spus că trebuie neapărat să fac cursul de scufundări și să mă îndrept spre fotografia subacvatică pentru a putea împărtăși cu ceilalți frumusețile acestei lumi. Astfel, după întoarcerea din Egipt, am căutat pe internet un curs de scufundări în România. Am fost plăcut surprins să găsesc un club de scufundări chiar în Oradea – clubul Nautilus. Am sunat, m-am înscris, am urmat cursul, iar, în octombrie, eram din nou la Marea Roșie, dar de data aceasta pe vapor,

în cadrul unui safari de scufundări de cinci zile. Așa a început o serie de frumoase călătorii împreună cu membrii clubului Nautilus, călătorii de scuba diving (dar nu numai), ce ne-au purtat prin Africa de Sud, Egipt, Thailanda, Filipine, Indonezia etc.

Care sunt locurile în care ați realizat cele mai frumoase fotografii subacvatice?

Aici depinde de cel care privește fotografiile, dar pentru mine cea mai frumoasă destinație de scufundări este Raja-Ampat, Indonezia. Acesta este considerat „raiul scafandrilor", fiind una dintre destinațiile de top pentru scufundări. Se spune că scafandrii, după ce mor, se duc în Raja-Ampat. Aici se află reciful care deține recordul mondial pentru cele mai multe specii de pești identificate într-o singură scufundare – 374 de specii diferite.

Care este diferența dintre o fotografie realizată în mediul subacvatic și cea realizată în mediul terestru?

Pe lângă toate lucrurile ce țin de scufundări, de care trebuie să ții cont și să fii foarte atent, cum ar fi: planul de scufundare, curenți, aer, timp, flotabilitate, azotul acumulat etc., în fotografia subacvatică apare o mare diferență față de cea terestră, și anume lumina. Mai exact, modul în care ea se propagă într-un mediu cu o densitate mai mare decât cea a aerului. Astfel, pe măsură ce adâncimea crește, culorile dispar. La 5 metri, roșul dispare, portocaliul la 10 metri, galbenul după 15-20 de metri, mai jos totul este în nuanțe de verde și albastru. Acest lucru se întâmplă dacă nu introducem lumina artificială. Din echipamentul folosit nu ar trebui să lipsească blitz-urile subacvatice. Se poate face fotografie subacvatică și fără lumini artificiale, dar la adâncimi mai mici și, de preferat, folosind filtre.

Ce aparatură de bază recomandați pentru a face fotografii reușite în mediul subacvatic?

Depinde de buget. Un echipament entry-level poate fi format dintr-un aparat foto compact (de preferat cu un senzor cât mai mare), carcasa aferentă și, foarte important, cel puțin un blitz subacvatic. Un astfel de pachet poate costa aproximativ 1.000 euro.

Dar dacă vorbim de un echipament foarte performant?

În cazul acesta, lucrurile se complică, în funcție de ce considerăm a fi un echipament foarte performant. Putem discuta de la aparate mirrorless sau dslr, până la full frame sau chiar medium format și de un preț de la 2.500 euro, la prețuri ce depășesc ușor 15.000 euro. Eu folosesc mirrorles m43 – micro four thirds (Panasonic/Olympus) și le recomand datorită gamei largi de obiective disponibile și a echilibrului dintre calitate-preț-dimensiuni. Dimensiunea este un aspect foarte important, atât sub apă, cât și pentru transport, având în vedere că se călătorește preponderent cu avionul. Așa că nu pot face o recomandare exactă, pot doar să vă spun ce ar conține echipamentul ideal pentru mine în acest moment. Aș alege un aparat Olympus OMD E-M5 mark II cu o carcasă Nauticam, obiective 8 mm fisheye, 7-14 mm și 60 mm macro cu porturile pentru carcasă aferente, două blitz-uri Sea&Sea YS-D2 și accesoriile necesare – mânere, brațe etc. Un astfel de kit costă aproximativ 6.500 de euro.

Sunteți pasionat de fotografie de ansamblu sau macro? Aveți vreo temă preferată?

Toate fotografiile mele sunt realizate cu obiectiv fisheye, deci fotografie de ansamblu, dar asta nu înseamnă că cea macro nu mă atrage. Nu am practicat fotografia de tip macro pentru că echipamentul de care dispun momentan nu mi-a permis. Nu pot spune că am o temă sau un subiect preferat. Îmi place tot ce ține de lumea subacvatică, de la grădinile de corali, la animalele mari sau epave.

Ce recomandări aveți pentru cei care doresc să facă fotografii subacvatice de bună calitate?

Nu știu dacă sunt în măsură să dau sfaturi, dar, dacă ar fi să o fac, m-aș opri doar la trei dintre ele: fotografiază de jos în sus, apropie-te de subiect și ai grijă la lumină. ■

MAREA BARIERĂ DE CORALI

PARADISUL SCUFUNDĂRILOR DIN AUSTRALIA

În Australia se află Marea Barieră de Corali, una din cele mai râvnite destinații de scufundări și snorkeling din lume. Ca un spectacol de fântâni arteziene multicolore, 400 de specii de corali se ridică în trepte până la suprafața apei, completând maiestuos acest spectacol al naturii. Casa a peste 10.000 de specii marine unice, 1.500 de pești, peste 28.000 de recife și 300 de insule, fac din Marea Barieră din Corali o minune naturală a lumii.

ARTICOL DE RUXANDRA NICOLAE **FOTOGRAFII DIN ARHIVA PERSONALĂ**

Roxana și Sebastian Sofronie, împreună cu fetița lor, Ruxandra, o familie pasionată de călătorii, de natură și de peisaje care îți taie respirația, au trăit de la mic la mare provocarea Marii Bariere de Corali. Au planificat din timp excursia pe cont propriu, ajutați de Treep Advisor, s-au documentat mult pe Internet și au pornit spre cel mai îndepărtat țărm de poveste, Australia.

Au plecat, la sfârșitul lunii decembrie, din București spre Singapore, o primă oprire de câteva zile, unde au simțit cu fiecare celulă ploaia tropicală. Apoi au mers spre Melbourne și, de acolo, în aproximativ trei ore, au ajuns în Cairns, destinația pe care au ales-o pentru scufundări și snorkeling. Cairns este un oraș liniștit, curat și plin cu flori, în care s-au simțit în vacanță, mai ales după tumultul orașului Melbourne. Florile de ghimbir au impresionat-o foarte mult pe Roxana prin culoarea, forma și textura lor cerată.

După ce s-au interesat local de o companie care făcea excursii către Marea Barieră de Corali, au ales-o cu grijă pe aceea care le oferea un traseu cât mai complet și mai frumos. „Când știi că la câțiva metri de tine este cel mai mare organism viu din lume, vrei să profiți în fiecare clipă de sclipirea lui", și-a adus aminte Roxana, care aștepta cu nerăbdare să ajungă la bariera de corali.

Compania a pus la dispoziție o barcă mare, unde se putea sta atât pe punte, cât și în interior. Echipamentul pentru scufundări a fost inclus, la fel și prânzul. În momentul în care au plătit excursia, au ales și cine face scufundări și de câte ori. Pentru că Ruxandra nu avea brevet de scufundări, a preferat să facă snorkeling împreună cu mama ei, Roxana. De altfel, era destul de greu pentru un copil să depășească bariera lingvistică, mai ales într-un limbaj atât de tehnic, plus că ar fi trebuit câteva zile de cursuri pentru a obține brevetul Junior Open Water.

Scut pentru rechini

Odată ajunși pe barcă, au participat la un instructaj amănunțit. Așa au aflat că sub apă vor întâlni corali tari sau corali moi, de toate culorile și forme-le, pe care nu au voie să stea ori să îi atingă. Le-au fost prezentate câteva viețuitoare marine, printre care și un pește mare, destul de urât, dar foarte blând, care putea fi mângâiat. Au aflat că un simplu dres lycra îi putea apăra de meduzele otrăvitoare. Cu toate acestea, au avut un costum special, diferit de cel de scufundări, dintr-un material similar cu lycra, dar mai gros, care proteja împotriva meduzelor. Nu în ultimul rând, li s-a vorbit despre rechini, în special de Marele Alb. Instructorii le-au explicat că sunt în siguranță pentru că

Rechinii nu trec de bariera de corali. În plus, pe toată coasta Australiei sunt așezate plase care îi țin la distanță. Într-adevăr, și plasele se pot rupe și se poate întâmpla să mai treacă unul de bariera înaltă de corali, dar incidentele în care să fie pusă în pericol viața unui scafandru sunt extrem de rare.
Cu lecția învățată, echipamentul mont at și cu aparatul de fotografiat la purtător, au început călătoria către unul din cele mai spectaculoase locuri de scufundare și snorkeling din lume. „Dacă nu ai un aparat special pentru a fotografia sub apă, poți să închiriezi de pe barcă. Costă 20 de dolari, dar merită, pentru că sub apă este un peisaj atât de frumos, de care vrei să te bucuri mereu", spune Roxana, arătând mândră încă o poză, în care imortalizase o bucată din paradisul subacvatic de la Marea Barieră de Corali.

Snorkeling în Paradis

Era pentru prima oară când au făcut scufundări, așa că uimirea a fost și mai mare când au descoperit această lume. Dacă la început Ruxandrei i-a fost frică să intre în apă, mai târziu nu o mai puteau scoate, atât era de încântată. Probabil că a avut o mare contribuție și peștișorul Nemo, pe care s-a bucurat nespus când l-a văzut. Ruxandra a făcut snorkeling împreună cu mama ei, Roxana, și au profitat din plin de libertatea de mișcare. Fetița a înotat ca un peștișor blond printre alți peștișori, făcând împreună cu ei salturi în apă și admirând coralii de culoare roșu, albastru, mov, alb și roz. „În timp ce înotam, erau câțiva pești curioși, care veneau în spatele nostru și înotau cu noi. Când ne opream, se opreau și ei, dacă ne întorceam spre ei, se speriau și plecau mai departe, iar, când ne continuam drumul, veneau din nou. A fost o experiență unică și specială", povestește Roxana despre cel mai emoționant moment trăit sub apă. „În anumite zone, apa nu este deloc adâncă, coralii cresc în înălțime până la nivelul apei, aceasta fiind de fapt Marea Barieră despre care se vorbește. Este ca un zid construit de natură, din corali de diverse forme și culori, care, în fiecare an, crește cu aproximativ 15 centimetri. Este destul de greu pentru rechini să treacă de această barieră construită minuțios de natură, în mai bine de 10.000 de ani. Este bine să fii mereu atent și să apreciezi corect distanța, altfel riști niște amintiri dureroase și puțin sângeroase din partea coralilor.
Soțul meu, Sebastian, a avut parte de unele, dar echipajul a fost foarte atent și receptiv și totul s-a rezolvat foarte repede", își amintește Roxana. Sebastian a făcut scufundări în larg împreună cu un instructor și a rămas complet impresionat de „acvariul viu". Acele 30 sau 40 de minute petrecute sub apă, la prima scufundare, i-au făcut cunoștință cu o lume colorată, plină de energie și viață. A rămas impresionat de faptul că unii pești te lasă să îi privești în mediul lor natural, fără să își întrerupă activitatea, alții sunt curioși, prietenoși. „Este o experiență unică. Am văzut un colț de Paradis", a spus Sebastian.

> „Din Cairns am făcut o excursie ca să vedem cea mai veche pădure tropicală din lume. Acolo este și cea mai apropiată zonă unde se unește Marea Barieră de Corali cu țărmul. Nu trebuie ratată nici excursia pe râul cu crocodili. Noi nu am văzut vreunul, dar poate voi aveți noroc. În schimb, am văzut papagali. Sunt atât de mulți, precum sunt precum ciorile la noi. Din Australia și Tasmania se pot vedea iarna balene sau aurora boreală. Sunt chiar view point-uri care semnalează acest lucru. Noi am văzut puțin din Aurora Boreală din Tasmania. Chiar dacă se spune că în Cairns sunt șerpi și insecte veninoase, noi nu am avut neplăceri din această cauză. Camerele de hotel sunt foarte curate și, în jurul obiectivelor turistice, dacă nu te abați de la spațiile marcate, nu ai șansa să întâlnești șerpi sau alte vietăți periculoase."
>
> **ROXANA SOFRONIE**

Burger de crocodil și friptură de cangur

Nu puteau părăsi Australia fără să încerce și ceva din delicatesele locale. Primul pe listă a fost burgerul de crocodil, cu care s-au delectat în Melbourne. Carnea li s-a părut interesantă, cu un gust apropiat de cel de pui și de porc și cu o consistență similară celei de porc. Pentru ei a fost bun, dar nu ceva extraordinar sau de repetat. Au încercat friptura de cangur, care se găsește în orice restaurant, chiar și la supermarket. Are un gust bun, seamănă puțin cu carnea de vită, dar nici acesta nu s-a evidențiat prea mult în lista lor de preferințe. Ceea ce ne recomandă Roxana sunt cotletele de berbecuț și stridiile savurate cu plăcere în Tasmania. În rest, mâncarea este bună, gustoasă, dar scumpă. Dacă vrei să petreci, localurile sunt deschise până la ora 02:00. ■

ANUL ACESTA SE POARTĂ TEHNOLOGIA

Orice pasionat de scufundări vrea să fie mereu la înălțime, chiar și atunci când este în adâncurile mărilor și oceanelor. Cu echipamente și accesorii care permit o apropiere mai mare de natură, fără să fie invazive cu mediul sau incomode pentru scafandru, șansele unei experiențe de neuitat cresc simțitor. Accesul la cel mai eficient detentor din lume sau la măști de scufundări cu tehnopolimeri care absorb șocurile, BCD-uri de tipul Side-Mount, care permit accesul în locuri strâmte cum sunt peșterile, toate sunt doar la un click distanță.

VESTA BCD

Pro HD
Aqualung
1479,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

BCD PENTRU SCUFUNDĂRI ÎN REGIM SIDEMOUNT

SIDEMOUNT complet set
SCUBAPRO
2099,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

LABE DE SCAFANDRU
SEAWING NOVA FIN
SCUBAPRO
549,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

LABE DE SCAFANDRU
TWIN JET
SCUBAPRO
574,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

LANTERNĂ PENTRU SCUFUNDĂRI
NOVALIGHT 720
SCUBAPRO
434,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

COMPUTER DE SCUFUNDĂRI
MANTIS 1.0
SCUBAPRO/ 1679.95 Lei (cu TVA)
www.xsport.ro

BUSOLĂ PENTRU SCUFUNDĂRI
SUUNTO SK-8, WRIST
SUUNTO/ 264,95 Lei (cu TVA)
www.xsport.ro

COMPUTER DE SCUFUNDĂRI
MANTIS (M 1) BLACK TECH
SCUBAPRO/ 1939,95 Lei (cu TVA)
www.xsport.ro

CUȚIT TIP FOARFECĂ PENTRU SCUFUNDĂRI
ALLIGATOR KNIFE
CRESSI
249,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

MASCĂ DE SCAFANDRU
Teknika
Aqualung
185,00 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

REGULATOR
APEKS TEK 3 SET
APEKS
3475,00 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

RULETĂ PENTRU SCUFUNDĂRI
SCUBAPRO REEL
SCUBAPRO
274,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

REGULATOR
Legend LUX Supreme
Aqualung
2889,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

COSTUM USCAT

EVERTEC LT
SCUBAPRO
4899,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

COSTUM USCAT

Fusion Sport Dry Suit
Aqualung
4799,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

VEȘMÂNT PENTRU COSTUM USCAT

SUBTECH 490
SCUBAPRO
724,75 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

COSTUM DE SCUFUNDARE

Dive Flex 5,5 MM
Aqualung
799,95 Lei
(cu TVA)
www.xsport.ro

APARAT DE FOTOGRAFIAT SUBACVATIC DIGITAL
MICRO HD +
SeaFife/ 2079,95 Lei (cu TVA)
www.xsport.ro

COMPUTER DE SCUFUNDĂRI
Suunto EON Steel
SUUNTO/ 4229,95 Lei (cu TVA)
www.xsport.ro

CONF. DR. GLICHERIE CARAIVAN DESPRE Proiectul HERAS ȘI DESCOPERIRILE SENZAȚIONALE DIN MAREA NEAGRĂ

ARTICOL DE **DANIEL HINTERGRÄBER** FOTOGRAFII DIN **ARHIVA PERSONALĂ**

> HERAS este un proiect interdisciplinar geo-arheologic, prin care se studiază siturile arheologice din bazinul de vest al Mării Negre și care va reprezenta moștenirea arheologică submarină din această zonă. Astfel, asistăm, de fapt, la încununarea visului de la începutul anilor '60, al comandorului Constantin Scarlat, pionierului arheologiei subacvatice în România, cel căruia îi datorăm și prima hartă a reliefului submarin al platoului continental al Mării Negre"
>
> **CONF. DR. GLICHERIE CARAIVAN, coordonatorul proiectului HERAS**

Proiectul HERAS
Program de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013

Ce ne puteți spune despre proiectul HERAS?
Institutul Național de Geologie și Geoecologie Marină (GeoEcoMar) a scanat toată platforma submarină, de-a lungul coastei românești și bulgărești, și a întocmit o hartă a epavelor. În toată perioada în care s-a desfășurat proiectul HERAS s-a muncit foarte mult. Cu această ocazie, trebuie să amintim că partenerii noștri bulgari au dat dovadă de un înalt profesionalism. Se poate spune că împreună am realizat o echipă omogenă și că, fără ajutorul lor, nu am fi reușit să facem atâtea lucruri într-un timp atât de scurt. Cercetarea subacvatică este foarte scumpă și, fără ajutorul financiar din partea Uniunii Europene, nici măcar nu ne-am fi putut permite să ne gândim la un asemenea demers.

Pe scurt, se fac investigații electromagnetice și de magnetografie cu aparatură de geofizică, cu sonar lateral, ROV, chiar și cu un submarin, utilizat de colegii bulgari. S-a pornit de la circa 1.000 de posibile ținte, semnalate de pescari ca așa-zise „agățători" — acestea fiind primele indicii că în zonele respective există potențiale obiecte de interes pentru arheologia submarină, precum epavele de nave, avioane sau zone antice de locuire, reprezentând interese deosebite pentru turismul de aventură. Munca de cercetare pe mare a fost uneori chiar dificilă pentru că Marea Neagră este foarte periculoasă și, dacă nu îi cunoști obiceiurile, poți ajunge cu ușurință alături de celelalte epave, pe care le căutam.

„În prima fază, munca echipei HERAS a fost de culegere a informațiilor, de catagrafiere și cartografiere, iar aceasta a început din zonele cele mai nordice ale litoralului românesc, acolo unde se știe că au existat așezări omenești din cele mai vechi timpuri. Cetatea Histria se întinde și sub oglinda apei mării, iar acolo există un veritabil oraș imers, apoi la Corbu, pe plajă, unde investigațiile magnetometrice și electrometrice ne indică continuitatea siturilor pe linia țărmului, la Năvodari, pe Insula Ostrov de pe Lacul Tașaul, unde este o așezare inundată, ce datează din preistorie. La cetatea Tomis sunt încă cartiere ale cetății, ce se află sub nivelul mării, ca și la Callatis, la Tuzla sau la 23 August. La Eforie și, dincolo de frontieră, până la Durankulak (unde se află prima așezare umană din lume) sunt găsite mai mereu drumuri construite din piatră, de către oameni, și care se continuă în mare, sub apă“

DR. CONSTANTIN CHERA, cercetător al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța

S-a preferat scanarea întregului țărm sau ați căutat ceva anume?

Pentru a vă răspunde la această întrebare trebuie să precizez un aspect foarte important în această activitate. Dacă se face muncă de arhive și sedințe comune de cercetare și expunere a unor idei privind istoricul derulării unor evenimente, în urma cărora s-a scufundat un vapor, atunci este mai ușor, mai rapid și mai ieftin să găsești acea epavă pe care o cauți. Însă, atunci când nu există documentație, nu ai un jurnal de bord, nu există nimic din presa acelor timpuri, în aceste condiții este greu să lucrezi. Am întâmpinat nenumărate probleme în acest sens. Până în momentul de față, au fost identificate, în cadrul proiectului HERAS, mai multe vestigii, printre care trei submarine și aproximativ cinci nave de război, precum cargouri metalice din timpul primului Război Mondial. Multe dintre acestea și-au găsit sfârșitul lovindu-se de barajele de mine, cum este și cazul distrugătorului „Moskva”, descoperit în 2011 de „Respiro Underwater Research Society”, unul dintre partenerii noștri. Cele mai multe nave datează din ultimii 100 de ani și peste 20 de vestigii așteaptă să fie descoperite într-o zonă de investigare de până la 40-50 de metri adâncime. Epave au fost identificate până acum și în fața falezei din Constanța, precum și în zona Costinești, unde a fost descoperit, spre exemplu, un submarin sovietic, de 36 de metri, care se află undeva în largul Costineștiului, la o adâncime de 38 de metri. Vorbim aici atât despre vapoare de luptă din timpul războiului, cât și despre nave comerciale. Au mai fost descoperite și alte nave, a căror apartenență nu se cunoaște încă, dar, cu siguranță, vom obține mult mai multe date despre fiecare dintre ele. Pe teritoriul bulgar s-au scanat până acum aproximativ 191 kilometri pătrați, într-o zonă cuprinsă între Shabla și Kaliakra. Astfel, în cadrul cercetărilor, specialiștii au identificat 15 obiective, iar până acum au reușit să obțină date exacte pentru patru dintre ele. Însă acestea nu sunt singurele vestigii importante descoperite până acum. An de an, centrele pentru scufundări fac descoperiri extrem de valoroase pentru patrimoniul arheologic submarin. Spre exemplu, în cadrul unui alt proiect, s-a descoperit o navă aflată la 170 de metri adâncime în sudul Kaliakra, cu o vechime de aproximativ 2.000 de ani. În rest, neavând suficiente informații a trebuit să scanăm toată platforma continentală sub-mersă, până la adâncimea de 50 de metri, pentru a ști cu exactitate unde există epave, Apoi a fost întocmită o hartă. Din totalitatea acestor epave cunoaștem date doar despre câteva. Informațiile provin din surse românești (arhive militare) și muzee de istorie, precum cel din Constanța, dar și cel de la Mangalia, dar și din surse străine, mai precis ucrainene și germane. Astfel, am putut aduna foarte multă informație, pe care o vom folosi eficient atât în munca de cercetare a unor epave, acolo unde există dubii despre adevărul istoric al modului în care s-au scufundat, cât și pentru publicarea acestora într-o carte de specialitate. Să nu uităm că scopul proiectului HERAS este acela de a ajuta la dezvoltarea turismului subacvatic în România și Bulgaria. Proiectul HERAS deschide astfel porțile unui

Proiectul HERAS

FOTO: ZIUA DE CONSTANȚA

muzeu subacvatic transfrontalier, dar are și o componentă de formare a ghizilor ce vor fi autorizați să lucreze cu viitoarea „hartă a comorilor" submarine, care este întocmită acum. Aceștia vor fi singurii care vor putea să asiste amatorii de turism subacvatic în imersiunile de la situri. Ei au parcurs un instructaj de arheologie submarină, de legislație de patrimoniu național protejat și aprofundează și un ghid de bune practici, astfel că, după susținerea examenului de atestare, aceștia vor fi singurii ce vor avea responsabilitatea vizitării acestor obiective, iar cei care practică turismul subacvatic de agrement, va trebui să apeleze la serviciile lor.

De ce menționați des România și Bulgaria?
Cred că nu este un defect!... Dar cooperarea cu colegii bulgari de la Varna și Burgas este una specială și pot spune că și-a pus amprenta pe sufletul meu. Este cel mai frumos și mai interesant proiect din viața mea. Sper că vom putea continua identificarea tuturor epavelor. Pot să vă spun cu certitudine că tocmai această parte, de căutare prin arhive, este una care necesită foarte mult timp, dar noi suntem norocoși pentru că avem peste 60 de colaboratori în România.

Ne puteți spune cine sunt?
Nu îi voi enumera acum, dar vreau să știți că, în cadrul acestui curs, am reușit să îi școlim pe toți. Pe cei care erau deja scafandri cu experiență i-am învățat arheologie subacvatică, cu ajutorul domnului Chera Constantin, cercetător științific, cu amplă experiență în acest domeniu, iar pe colegii de la GeoEcoMar, care lucrau în cercetare, i-am școlit în tainele scafandreriei, prin cursuri speciale, la care a colaborat partenerul nostru, „Respiro Underwater Research Society", prin persoana domnului Mircea Popa, dar și a instructorului SSI, Brânzeanu Daniel.

Ce ne mai puteți spune, acum, în încheierea acestui interviu?
Vreau să le transmit tuturor că poporul care nu-și cunoaște istoria și pe întemeietorii săi, riscă să se piardă în negura vremii. ■

FINANȚARE:
Fonduri structurale europene, în valoare de 1,227,820.39 Euro

OBIECTIVUL GENERAL AL PROIECTULUI HERAS:
Dezvoltarea potențialului turistic din vestul coastei Mării Negre prin identificarea și promovarea resurselor patrimoniului cultural comun submarin multi-milenar.

OBIECTIVELE SECUNDARE ALE PROIECTULUI HERAS:
- Descoperirea și identificarea patrimoniului cultural submarin comun, cu o istorie de mii de ani;
- Promovarea potențialului istoric comun – foarte atractiv în zilele noastre la nivel mondial, dar încă puțin cunoscut și puțin implementat în zona Constanța-Kaliakra;
- Promovarea descoperirilor astfel încât să devină atracții turistice durabile în zona Constanța-Kaliakra, cum ar fi: istoria submarină și turism de aventură, scuba diving (care implică, de asemenea, îmbunătățirea gradului de conștientizare asupra mediului înconjurător și a patrimoniului istoric).

PARTENERII DE PROIECT:
- Institutul Național de Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar, România
- Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, MINAC Constanța, România
- Institutul de Oceanologie, Varna, Bulgaria
- Muzeul Orașului Kavarna-Bulgaria
- ONG-ul „Respiro Underwater Research Society"

Sunteți mulțumit de rezultatele obținute?

Categoric da. Proiectul HERAS este un real succes și dorim ca, pe mai departe, să îl continuăm pentru că mai sunt încă multe de făcut în acest sens. Noi putem spune că suntem oarecum continuatorii acestui domeniu pe care comandorul Constantin Scarlat l-a deschis, în urmă cu mai bine de 40 de ani. Noi, cei de după el, trebuie să îi continuăm munca, pentru scoaterea la lumină a adevărurilor istorice de necontestat. ■

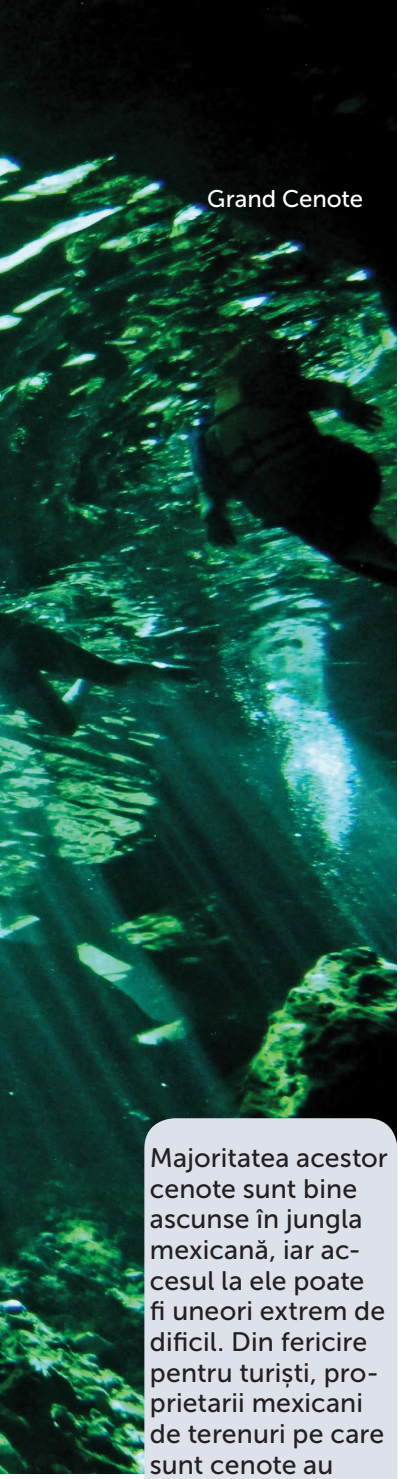
CAVE DIVING

ÎN CENOTELE DIN MEXIC

ARTICOL DE
MIHAI BACIU
FOTOGRAFII DE
ANDREEA COHN

Majoritatea acestor cenote se află în Peninsula Yucatan (sunt estimate a fi peste 10.000). Peninsula în sine este o imensă placă de calcar, stratificată orizontal. Normal că, dacă avem calcar, nu vor exista râuri la suprafață. Și totuși, vegetația luxuriantă, denumită local „selva media", este de tip „junglă tropicală". Dar unde este apa necesară plantelor? Ei bine, aceasta este foarte aproape de suprafață, uneori la doar 4-5 metri adâncime, iar vegetația își întinde rădăcinile prin fisurile calcarului. Practic, dacă sapi suficient, dai de apă oriunde în Yucatan. Pe măsură ce înaintăm înspre partea centrală a Mexicului, suprafața se ridică și apa o regăsim la adâncimi din ce în ce mai mari (comparativ cu zona litorală).

DAR CE ÎNSEAMNĂ O CENOTĂ? Ei bine, cenota este o deschizătură (sau un puț) în suprafața terenului, ce ne permite nouă, oamenilor, să intrăm în lumea subterană și să ajungem, de obicei, la apă. Apa dulce curge în aceste galerii subterane și aceste râuri au în medie o adâncime de 8-9 metri. Galeriile subacvatice pot fi mult mai mari și mai adânci de 8-9 metri. În acest caz, vom întâlni „o haloclină" ce delimitează apa dulce de apa sărată, care este mai grea și mai caldă (24 grade Celsius față de 20 de grade – apa dulce). Apa sărată este, de fapt, apa oceanului, care este infiltrată în partea inferioară prin multiplele fisuri și deschizături aflate la contactul cu litoralul sau chiar pe fundul mării, în apropierea țărmului estic al Peninsulei Yucatan. Toate sistemele

Grand Cenote

Majoritatea acestor cenote sunt bine ascunse în jungla mexicană, iar accesul la ele poate fi uneori extrem de dificil. Din fericire pentru turiști, proprietarii mexicani de terenuri pe care sunt cenote au înțeles oportunitatea ce li se deschidea și au început să amenajeze drumuri de acces (cenotele sunt sacre în religia Maya). În prezent, aproximativ 30 de cenote sunt mai cunoscute și deschise publicului care poate vizita, cumpăra suveniruri, poate face snorkeling sau poate chiar scuba diving, în unele condiții.

TOATĂ LUMEA A AUZIT DE CENOTELE MEXICANE ȘI POATE CĂ UNII DINTRE CITITORII ACESTUI ARTICOL AU ȘI REUȘIT SĂ AJUNGĂ SĂ SE SCUFUNDE PE ACOLO. PENTRU CEI CARE NU AU AJUNS ÎNCĂ, DAR ÎȘI DORESC ASTA, AM SĂ ÎNCERC SĂ FAC O SCURTĂ DESCRIERE A „UNDERGROUND-ULUI MEXICAN”.

Dos Ojos

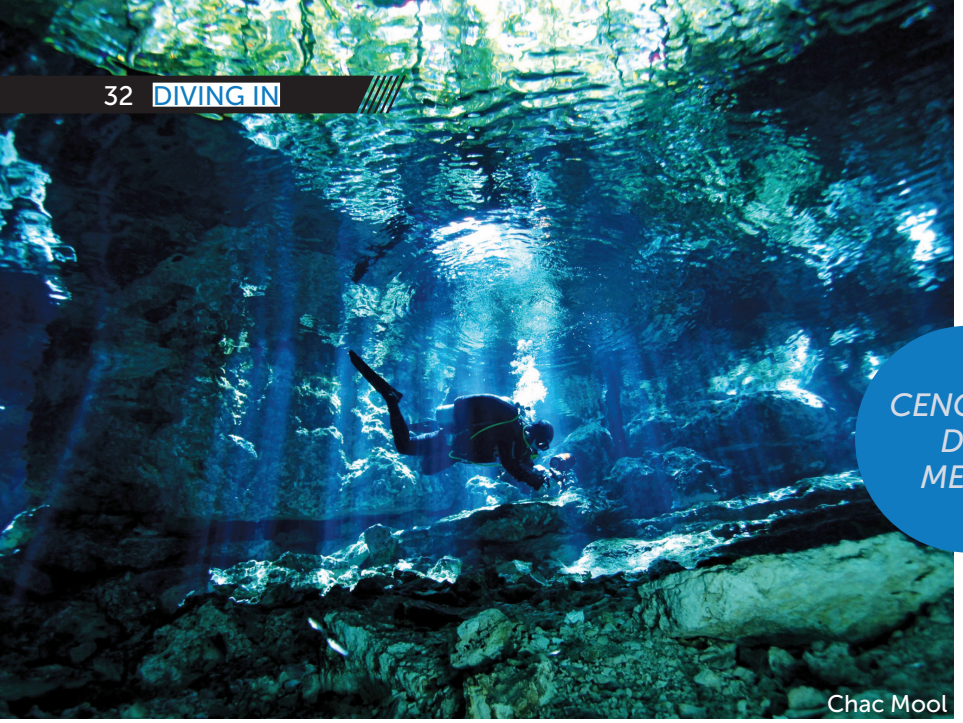

Pet Cemetery

CAVE DIVING

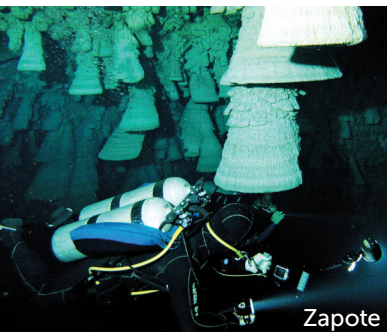
subacvatice explorate în interiorul țărmului își varsă apa dulce în Marea Caraibilor, dar numai câteva dintre ele pot fi parcurse de scafandrii temerari.

CENOTELE DES VIZITATE AU DIMENSIUNI MARI, ÎN GENERAL, ȘI ACESTEA SUNT ȘI CELE MAI SPECTACULOASE. Puțuri mici, verticale și mortale pot fi întâlnite însă oriunde în Peninsula Yucatan și acestea sunt cele mai multe dintre cenotele ascunse încă în junglă. Până acum, din cele 3.000 de cenote cunoscute, exploratorii au cartografiat doar 337 (cu un total de 1,309 kilometri), descoperind râuri subterane, ce interconectează uneori zeci de intrări (cenote).

NU ESTE DE MIRARE CĂ AICI SE AFLĂ CELE MAI LUNGI GALERII SUBACVATICE DIN LUME, Cuprinse în peste 100 de sisteme. sistemul Ox Bel Ha are 258 de kilometri și 141 de cenote, sistemul Sac Aktun (Nohoch Nah Chich) are alți 247 de kilometri și cuprinde 184 de cenote, sistemul Dos Ojos are 83 de kilometri și cuprinde 30 de cenote (una dintre ele fiind „The Pit”, care este cea mai adâncă din Peninsula Yucatan: 119 metri), sistemul Ponderosa are 15 kilometri și cuprinde 19 cenote, sistemul Taj Mahal are 8 cenote întinse pe 5,4 kilometri de pasaje subacvatice. Lista poate continua mult, dar pe cei interesați îi sfătuiesc să se documenteze pe

Chac Mool

CENOTELE DIN MEXIC

Zapote

Taj Mahal

Printre cele mai frumoase cenote se numără: **Grand Cenote, Dos Ojos, The Pit, Dream Gate, Zapote,** doar ca să menționăm câteva dintre ele.

site-ul organizației mexicane, Quintana Roo Speological Survey Society (QRSS), www.caves.org/project/qrss.

ÎN CE CONDIȚII SE POATE FACE SCUBA DIVING LA O CENOTĂ? În primul rând, proprietarul trebuie să accepte o astfel de activitate. Multe cenote turistice încurajează snorkelingul în lacul cenotei, dar nu și scuba diving-ul. Apoi există cenote unde pot intra doar cei care au brevet de scafandru de peșteră. Din fericire, există destul de multe locuri unde, cu brevetul de „open water scuba diver", se poate intra însoțit de un ghid de peșteră. În astfel de cenote există un fir („yellow line") ce conduce grupul (chiar dacă reușiți să vă rătăciți de ghid – urmați firul galben) pe un traseu apropiat de lumina zilei (și de ieșire, implicit). Seamănă destul de mult cu o scufundare de noapte. Ca și în cazul acesteia, se folosesc două lanterne: una mică, de rezervă, și una principală, ce merge continuu pe toată durata scufundării (40-50 de minute). Echipamentul folosit este identic cu cel de la o scufundare normală, de apă deschisă (în plus ar fi lanternele). Ghizii de peșteră sunt cei care vă pun la dispoziție lest și butelie. Pentru fiecare scufundare se folosește o butelie plină (200 bar, robinet Yoke, în general, sau DIN, dacă vorbiți din timp cu ghidul). Apa este caldă, peste 20 de grade Celsius (maxim 24-25 de grade Celsius), așa că un neopren de 3-5 milimetri complet este mai mult decât suficient. Mulți, când se gândesc la scufundarea în caverne sau peșteri își închipuie spații strâmte, în care poți să te „înțepenești". Nu este cazul aici. Majoritatea cenotelor turistice au galerii grandioase și volume impresionante de apă, care vă dau senzația de „acvariu". Foarte rar scafandrii (ce suferă de claustrofobie avansată) nu reușesc să savureze aceste scufundări unice. Deși apa este cristal (de obicei), există și sediment. Din cauza acestuia, este posibil ca vizibilitatea să scadă la întoarcere sau în spatele nostru (ultimii coechipieri vă vor „mulțumi" pentru asta). Este bine să avem un control deplin al flotabilității, pentru a evita ca labele noastre să ridice sedimentul de pe fundul galeriilor. Nu vă sfiiți în a-i spune ghidului că nu aveți suficientă experiență și mergeți chiar lângă acesta pentru a vă putea ajuta în caz de nevoie.

CARE SUNT COSTURILE UNEI ASTFEL DE „EXPERIENȚE MEXICANE"? Acestea pot varia în funcție de hotel, avion, numărul de scufundări, modul de deplasare (distanțele sunt de zeci de kilometri între aceste cenote și, de obicei, scufundătorii închiriează o mașină). Estimând că vreți să stați o săptămână la scufundări în cenotele din Yucatan, biletul de avion poate fi între 800 și 1.000 euro, hotelul 500-700 euro (în funcție de numărul de stele, locație, all inclusiv sau nu), scufundările pot costa 100-120 euro/persoană/două scufundări/zi (în care este inclus ghid, 2 butelii, lest), taxa de intrare la cenota respectivă, în medie, 10 dolari. Un total de 2.500 de euro/persoană este un preț minim estimat, destul de real. Cei care au brevet de „introductory cave diver" sau de „cave diver" pot merge cu un coechipier în cenote (fără să aibă nevoie de un ghid), după ce au închiriat de la un dive center butelii și lest. ■

MIHAI BACIU este Reprezentant TDI - România
8450 IANTD – Cave Diving Instructor
12869 TDI – Advanced Nitrox Instructor
www.SubAquaSport.com

„NU E BINE SĂ LAȘI FRICA SĂ STEA ÎN CALEA VISELOR TALE“

„MĂ NUMESC VALENTIN DUMITRESCU, AM 48 DE ANI ȘI, ÎN PREZENT, SUNT BREVETAT 3 STELE FREEDIVER, RESPECTIV NAUI RESCUE SCUBA DIVER. DE CÂND MĂ ȘTIU MI-A PLĂCUT APA. M-A FASCINAT NESTATORNICIA EI ȘI MI SE PĂREA ULUITOR CĂ MĂ SIMȚEAM MULT MAI UȘOR ÎN APĂ.

ARTICOL DE
VALENTIN DUMITRESCU
FOTOGRAFII DIN
ARHIVA PERSONALĂ

Primele experiențe de freediver, pe care le-am avut și am fost conștient de ele, au fost scufundările în cada de baie. Îmi aduc aminte foarte clar că tatăl meu îmi confecționase primii ochelari de scafandru dintr-un cadru de plastic legat cu elastic. Mă bucuram de imaginea neclară a lucrurilor aruncate prin cadă și mă simțeam un mare explorator subacvatic.

La prima mea experiență de freediving în ape deschise, adică la Marea Neagră, țin minte că aveam doar vizor și snorkel, iar în picioare purtam niște sandale din carton cu vinilin, pentru a putea călca în siguranță pe stâncile pline de scoici de la Costinești.

La început nu conștientizam că eu la vremea aceea făceam freediving. Pur și simplu mă scufundam cu o singură gură de aer, pe care o luasem de la suprafață, și îmi umpleam ochii de imaginile extraordinare care mi se relevau.

Pe măsură ce anii s-au scurs, adâncimile la care ajungeam creșteau și ele. Înainte de ’89, plaja internă de echipamente dedicate acestui sport era foarte limitată. Nu aveam acces decât la cele aduse de alții din afară, din Vest sau din U.R.S.S.

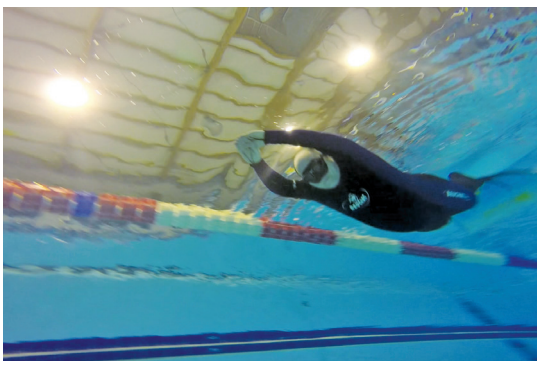
Odată cu 1989, lucrurile au început să se schimbe. cu deschiderea spre informație, am aflat că ceea ce făceam

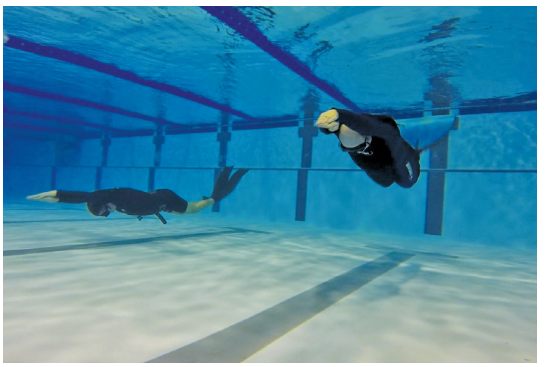
Eu empiric, se făcea de mult timp în cadru organizat. De fapt, în mintea mea s-a produs un declic și am început să îmi pun mai multe întrebări, după ce am vizionat filmul lui Luc Besson, „Marele Albastru". Prin 2004, m-am hotărât să mă înscriu la o școală de scuba diving și am ales Scubadiver.ro Center. O să mă întrebați: ce legătură are freediving-ul cu scoala de scuba diving? Datorită acestei școli l-am cunoscut pe Sergiu Șerban, care la acea vreme, vorbim de anii 2004-2005, era deja instructor de freediving. Această întâlnire a fost întâi virtuală (pe forumul centrului) și aparent fără mare însemnătate, dar a reprezentat, de fapt, nașterea a ceea ce urma să fie prima asociație de freediving din România Odată ce am început antrenamentele organizate, rezultatele aveau să se vadă. Reușisem singur să ajung de la -10 la -15 metri, prin 2006, în Marea Adriatică, după care un nesperat -20 de metri, tot în Marea Adriatică, prin 2008. Însă primele scufundări serioase de freediving aveam să le fac cu Sergiu Șerban și cu colegii mei în prima expediție de freediving, pe care am organizat-o în Egipt, Marea Roșie, în 2007, unde am ajuns la -28 de metri.

> „O singură gură de aer este tot ce iei cu tine acolo jos. Când părăsești suprafața apei, această gură de aer este singura legătură cu lumea exterioară; restul sunt problemele pe care le iei cu tine."
>
> **VALENTIN DUMITRESCU**

Cu mijloace relativ puține, ca la orice început, dar cu o pasiune deja bolnăvicioasă, am reușit să ne doborâm propriile recorduri în adevărate condiții de siguranță. Am învățat foarte multe lucuri în foarte puțin timp.
Odată cu organizarea primelor concursuri oficiale de bazin din România, am făcut cunoștință și cu freediving-ul competițional.
Totuși, pentru mine, freediving-ul recreațional rămâne de suflet. Senzațiile pure, dezbrăcate de orice încorsetare impusă de reguli competiționale.
Și atunci mă întreb la modul foarte serios: „Ce ne face să fim freediveri...sau nu?".
Nu cred că recordurile personale ne fac freediveri, ci sinele nostru. Sunt atras de apă într-un fel foarte specific și special. Nu mă consider a fi un fanatic, dar nu pot sta departe de apă mult timp. Nu am simțit frica de apă nici când am fost în situații limită. Cred că e vorba de acel factor care îmi dă o senzație de libertate în apă, senzație pe care nu am trăit-o niciodată pe uscat: imponderabilitatea, panorama subacvatică, nu neaparat ca floră și faună, ci ca percepție de spațiu umplut, liniștea, vidul, culorile, atingerea, dorința de a merge mai în adânc (îmi place să privesc suprafața valurită a mării de pe fundul apei... pare un cer în mișcare).
În freediving, am văzut biban de mare de 8 kilograme, un pește Napoleon de circa 16 kilograme, o murenă groasă ca un picior, am salutat grupuri de scuba diving, Am văzut „Mecca" freediving-ului, The Blue Hole, și am citit pe stâncile sale că nu e bine să lași frica să stea în calea viselor tale.
O singură gură de aer este tot ce iei cu tine acolo jos. Când părăsești suprafața apei, această gură de aer este singura legătură cu lumea exterioară; restul sunt problemele pe care le iei cu tine. Și parcă ele stau legate de centura de lestare. Dacă te întorci la suprafață, înseamnă că problemele tale sunt pe fundul mării și acea gură de aer încă este cu tine... ■

CUȘTI FANTOMĂ ÎN MALAEZIA

O metodă de pescuit, practicată în Malaezia și nu numai, sunt cuștile de pescuit. Pescarii construiesc cuști din metal pe care apoi le poziționează în zonele cu recif pentru o perioadă mai lungă de timp și apoi vin să le recupereze, însă, de multe ori, din cauza curenților puternici, aceste cuști rămân blocate între corali și nu mai pot fi scoase din apă.

CARMEN TOANCHINĂ ESTE ÎN PREZENT INSTRUCTOR DE SCUFUNDĂRI ÎN PAPUA NOUA GUINEE. NĂSCUTĂ ÎN CONSTANȚA, LA MALUL MĂRII, A AVUT DINTOTDEAUNA O ATRACȚIE FAȚĂ DE APĂ ȘI UNIVERSUL SUBACVATIC.

ARTICOL DE
CARMEN TOANCHINĂ
FOTOGRAFII DIN
ARHIVA PERSONALĂ

Din păcate, peștii prinși deja în cuștile respective vor rămâne blocați pentru perioade foarte lungi de timp și, dacă nu au norocul să fie descoperiți de scafandri ca să fie eliberați, vor muri. În zona unde operam noi, eram singurii scafandri pe o rază foarte mare de ocean. Într-una din zile, în cadrul uneia dintre scufundările „de curățenie" a apei, ne-am propus să mergem să extragem niște plase din jurul insulei Tokong Bahara, una din cele mai îndepărtate insule, situate la 45 de minute distanță cu barca de insula Tengah, unde locuiam noi. Planul inițial era să efectuăm două scufundări: una de cercetare și marcare a plaselor și a cuștilor găsite sub apă, urmată de o alta de eliberare a peștilor sau de scoatere a plaselor din apă, deoarece fiecare operațiune presupune un efort destul de mare și trebuie să ne asigurăm că avem suficient aer și timp pentru a ne atinge scopul. De cum am ajuns la „site", am observat curenții destul de puternici, însă acest lucru nu ne-a împiedicat să ne ducem misiunea la capăt. Pentru a evita curenții de suprafață, am efectuat o intrare cu vesta de flotabilitate complet lipsită de aer pentru a putea cobori imediat și a nu fi dus de curenți prea departe de locul unde are loc scufundarea.
Sub apă, lucrurile s-au mai liniștit, astfel că ne-am putut concentra pe găsirea acestor cuști și a plaselor fantomă.
Imediat ce am intrat în zona frecventată de pescari, am și găsit două cuști, în care, spre surprinderea noastră erau prinse pe lângă mulți pești mai mari sau mai mici, și două murene. De obicei, în aceste cuști sunt prinși pești fluture, guperi, pești balon și snapperi, însă niciodată n-am găsit murene.
În mod normal, o întâlnire cu o

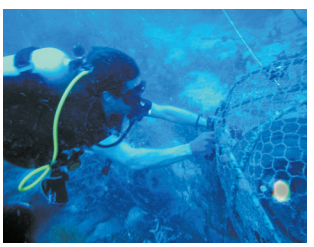

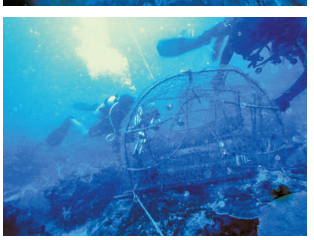

Carmen Toanchină a descoperit scuba diving-ul în urmă cu zece ani și, după ce a explorat mările și oceanele ca scafandru recreațional, și-a transformat hobby-ul în carieră. A urmat cursul de instructor în Maldive, după care a profesat în diferite țări din Asia (Insula Malapascua – Filipine, Borneo – Malaezia, Raja Ampat – Indonezia). În prezent se află în Mine Bay, Papua Noua Guinee. Prin scufundări, a descoperit dragostea pentru programele marine de conservare și, după ce a lucrat cu TRACC Borneo (Tropical Research and Conservation Centre) și Barefoot Conservation în Raja Ampat, a înființat propriul program de conservare a broaștelor țestoase în Malaezia – Turtle Watch Camp – www.turtlewarchcamp.org

Șmurenă sub apă nu reprezintă un pericol, însă acum știam că urma să fie o misiune grea pentru a le elibera, mai ales datorită faptului că, după ce animalele petrec o perioadă mai lungă de timp fără mâncare, devin mult mai agresive și pot ataca fără motiv. Știam că trebuie să fim foarte atenți și trebuia să găsim o modalitate de tăiere a cuștilor, fără ca ele să poată ieși până când scafandrul nu se îndepărtează, altfel riscă să fie atacat. Am analizat cu atentie poziționarea cuștilor, dar „bottom time-ul" ne indica timpul că trebuie să încheiem prima scufundare, astfel că am atașat un surface marker buoy (SMB) pentru a localiza mai ușor cușca și am început să urcăm ușor. În timp ce ne efectuam safety stop-ul, am observat că s-a întunecat dintr-o dată, semn că o ploaie urma să se năpustească asupra noastră. Pericolul era cu atât mai mare, cu cât nu era vorba doar de o simplă ploaie, în lunile octombrie-decembrie, această zonă a Malaeziei fiind cunoscută pentru furtunile foarte puternice. În momentul în care am ieșit la suprafață, valurile erau atât de mari încât nu reușeam să vedem sau să localizăm barca. Ploaia era atât de puternică, încât nu vedeam la un metru distanță, iar curenții puternici ne îndepărtaseră și mai mult de locația inițială. Norocul nostru a fost că barca ne-a văzut SMB-ul și s-a apropriat de noi cu grijă, însă valurile făceau aproape imposibilă ieșirea din apă în deplină siguranță, așa că trebuia să acționăm rapid, deoarece ploaia și valurile se accentuau în fiecare secundă. După ce am reușit cu mare dificultate să mă prind de scara bărcii și să înmânez o parte din echipament skipper-ului, colegii mei au fost luați de curenți și îndepărtați de barcă. Știam că trebuie să mă mișc în ritm alert ca să nu îi pierdem din vizor. Am avut noroc că echipajul era experimentat și au reușit să repoziționeze barca în condițiile de furtună puternică și am reușit să-i recuperăm și pe colegi. Într-un final, toți eram teferi, însă știam că trebuie să găsim adăpost pentru barcă și să așteptăm să treacă furtuna. După o perioadă de timp furtuna a trecut și marea s-a liniștit, ceea ce ne-a dat posibilitatea să ne reluăm planurile. Ne-am reîntors la locul unde lăsasem marker-ul pentru localizarea cuștii. Curenții erau și mai puternici, dar știam că nu putem să plecăm fără să eliberăm murenele, așa că ne-am înarmat cu mult curaj și am început coborârea pe sfoara care ducea direct la cuștile fantomă. Ne-am împărțit atribuțiile ca să putem finaliza operațiunea într-un timp cât mai scurt. Colegii mei s-au apucat de tăierea cuștilor, eu încercând să atrag atenția murenelor pentru a le ține departe de locul unde urma să fie tăiată cușca. Am observat că, după tăierea unei porțiuni mici, primii pești care au găsit ieșirea fără dificultate au fost peștii fluture. Au urmat apoi câțiva pești de dimensiuni medii și, în cele din urmă, după ce ne-am retras într-un loc ferit, am observat cum murenele și-au găsit drumul spre ieșire, însă cu puțină dificultate. Norocul nostru a fost că cele două murene s-au îndreptat în direcția total opusă față de locul în care ne aflam noi și și-au găsit adăpost în niște peșteri formate în rocile din zona respectivă. Am raportat cele văzute autorităților malaeziene, mai exact instituției Taman Laut („Prietenul Mării") și aceștia ne-au asigurat că vor lua măsurile necesare pentru a preveni astfel de incidente. Nu ne rămâne decât să sperăm că aceste metode de pescuit vor fi interzise sau amendate, dacă vor fi depistate în zonele cu recif. ■

JENŐ SZABÓ

„DIN MÂINILE MELE AU IEȘIT PESTE 1.000 DE SCAFANDRI“

Pe 9 iunie 1968, în Cluj-Napoca, începe povestea lui Jenő Szabó. Astăzi are 48 de ani, trei copii, peste 7.000 de scufundări, a înființat prima școală de scafandri din România, a descoperit vestigiile ascunse ale cetății Callatis, a înotat alături de rechini și de delfini, vrea să îi învețe pe surdo-muți să vorbească în apă, a apărut pe Discovery într-un documentar despre descoperirile făcute de el. Și povestea nu se termină aici...

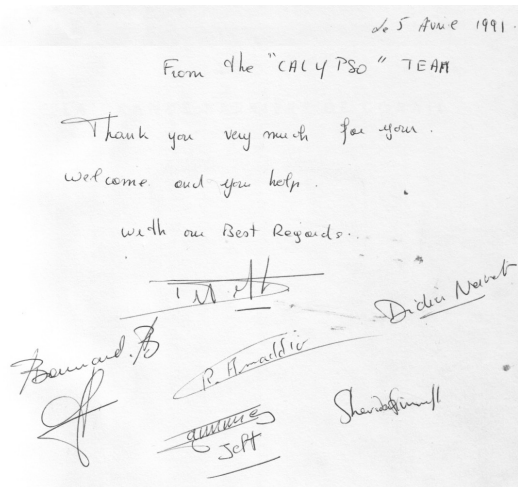
ARTICOL DE VIOLETA BĂDOIU **FOTOGRAFII DIN ARHIVA PERSONALĂ**

Pe când era foarte mic, părinții lui nu puteau să îl culce până nu îi făceau baie. Aceștia l-au dus la cursuri de înot, în timpul grădiniței, dar antrenoarea nu a vrut să îl primească deoarece nu îi era absolut deloc frică de apă și nu îl putea supraveghea permanent. Pasiunea pentru speologie îl va îndrepta mai târziu către scuba diving. „La un moment dat, am realizat că am explorat toate peșterile care erau pe uscat și majoritatea galeriilor care ne interesau pe noi erau închise de apă. În munții Apuseni sunt foarte multe peșteri, care sunt inundate sau parțial inundate, și trebuia să trecem peste aceste sifoane ca să vedem ce este după. Și, practic, am fost nevoit să învăț să mă scufund ca să trec dincolo de aceste sifoane”, povestește Jenő Szabó.
A făcut prima scufundare în lacul de acumulare Tarnița, situat la vreo 15-20 de kilometri de Cluj-Napoca. Ține minte că a fost extrem de entuziasmat, „a fost plăcut, natural”. Cea mai interesantă peșteră în care a făcut scufundări a fost, pentru Jenő Szabó, Isverna. Acolo a făcut primele scufundări, alături de Florin Păroiu, Cristian Lascu și Rajka Géza. I-a plăcut că acolo apa este limpede, este o zonă cu sediment puțin și vizibilitatea este bună.

Toată echipa de pe Calypso a venit la Cluj să îl cunoască

După Revoluție, în anii 1990-1991, echipa lui Jacques-Yves Cousteau a început să cerceteze bazinul hidrografic al Dunării, de la Munții Pădurea Neagră până la Delta Dunării. În acest proiect, membrii echipajului lui Cousteau doreau să observe gradul de poluare al Dunării, precum și, implicit, al Mării Negre, unde se revărsa fluviul. Ei au pornit din Germania și au străbătut toate țările prin care trecea Dunărea, ajungând și în România. În acea perioadă, Jenő Szabó era student la facultatea de Geologie. „Am fost sunat la un moment dat din București și am fost anunțat că Jacques-Yves Cousteau vrea să vorbească cu mine. Eu am crezut că e o glumă și am spus că mâine am un examen, dar voi ajunge acasă la ora 11.00 și, dacă Cousteau vrea neapărat să ne întâlnim, mă găsește la Cluj. Și i-am dat adresa. A doua zi eu am și uitat, bineînțeles, de gluma cu telefonul, dar, într-adevăr, la ora 11.00, a apărut la Cluj toată echipa de pe Calypso”.
Întâlnirea a avut loc pe 5 aprilie 1991. „Atunci s-au

Spus bazele colaborării noastre. Am stabilit cu Cousteau și cu membrii echipei sale să mergem prin țară și să le arăt care sunt cele mai interesante locuri în care putem face scufundări. Eu am propus lacurile de munte, bisericile subacvatice din Apuseni, cum e Belișul, lacul de crater Sfânta Ana, pădurea subacvatică din Lacul Roșu, peștera Isverna. M-am învoit de la facultate și am plecat prin țară împreună cu Cousteau și cu echipa sa. Eu aveam pe atunci în jur de 22-23 de ani", își mai amintește Jenő Szabó.
După România, l-a însoțit pe Jacques-Yves Cousteau în Ungaria și în Iugoslavia.

5 aprilie 1991. Prima întâlnire între Jenő Szabó și Jacques-Yves Cousteau. Mărturie stau semnăturile capitanului și ale membrilor echipei sale

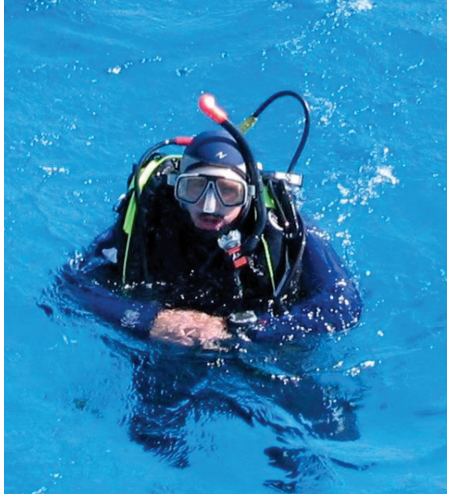
> „Echipamentul cel mai important este judecata limpede a scafandrului. Dacă tu îți pierzi controlul, nu ai o judecată limpede, degeaba ai cel mai bun echipament, că nu te ajută"
>
> **JENŐ SZABÓ**

Ce a învățat de la Cousteau și de la membrii echipei sale?

„De la ei am învățat că echipamentul este pentru om și nu omul pentru echipament. Deci, mergeam pe drumurile proaste din România și eu le spuneam să mergem încet ca să nu se strice echipamentul, iar ei tot timpul îmi explicau că acesta este pentru om, noi trebuie să ajungem într-un anumit loc, să ne facem treaba, iar, dacă echipamentul se strică, cumpărăm altul. Tot de la ei am învățat că nu cantitatea, ci calitatea contează. Ei, o echipă de câțiva oameni, au reușit să facă mai mult decât alții care aveau în echipă sute de persoane", recunoaște Jenő Szabó, după atâția ani.
Despre Jacques-Yves Cousteau, Jenő Szabó spune, cu sinceritate, că nu l-a impresionat prea mult. „Dar am fost impresionat de echipă. Timp de 10 minute, căpitanul dădea indicații echipei pentru ca fiecare să știe, în principiu, ce are de făcut, dar echipa lucra singură. Fiecare dintre ei se pricepea să conducă avionul, vaporul, să fie scafandru, să filmeze, să fie operator, să lucreze cu luminile, să fie fotograf. Ca să devină foarte productivi, se ajutau foarte mult între ei. La un moment dat, echipa lucra pentru a face fotografii, apoi pentru a face filme, după aceea toată echipa lucra ca să treacă de un obstacol".
Între 1992-1993, după colaborarea cu Jacques-Yves Cousteau, Jenő Szabó a pornit în mai multe expediții de cercetare alături de Marx Thomas, oceanograf francez, și Jeff Mazoaud, oceanolog american, în Marea Roșie, Peninsula Crimea și în Marea Mediterană.
Își aduce aminte că, în timpul uneia dintre scufundările în peșteră, a avut parte de o peripeție pe care, probabil, nu o va uita toată viața. Au intrat toți trei într-o peșteră din Budapesta

Calificări profesionale internaționale:

1985: Scuba diver CMAS – Confederația Mondială pentru Activități Subacvatice, Franța
1992: Advanced Open Water Diver-PADI-Professional Association of Diving Instructors, USA Rescue Diver-PADI
1993: Medic First Aid-PADI, Dive Master-PADI
1994: Open Water Scuba Instructor-PADI, Medic First Aid Instructor-PADI
1997: Scubapro service Technician
1998: Altitude Dived Instructor-PADI, Deep Diver Instructor-PADI, Equipment Specialist Instructor-PADI, Underwater Photographer Instructor-PADI, Wreck Diver Instructor-PADI
1999: Master Scuba Diver Trainer-PADI, Underwater Investigator-Dive Rescue International-USA, Scuba Diver Instructor-NAUI-National Association of Underwater Instructors-USA
2000: First Aid Instructor-NAUI, Oxygen Provider-DAN-Divers Alert Network, Instructor Trainer-NAUI2003: Specialty Instructor Enriched Air Diver-PADI, Oxygen First Aid Instructor-DAN Europe
2004: Deep Diving Instructor-SSI-Scuba Schools International, Dry Suit Diving Instructor - SSI, Computer Diving Instructor-SSI, Waves,Tides&Currents Diving Instructor-SSI, Night&Limited Visibility Diving Instructor-SSI, Search&Recovery Diving Instructor-SSI, Stress&Rescue Diving Instructor-SSI, Underwater Navigation Diving Instructor-SSI, Equipment Techniques Diving Instructor-SSI, Nitrox Diving Instructor-SSI, Altitude Diving Instructor-SSI, Buoyancy Control Diving Instructor-SSI, Underwater Photography Diving Instructor-SSI, Marine Conservation Diving Instructor-SSI, Boat Diving Instructor-SSI, React Right Instructor-SSI, Wreck Diving Instructor-SSI, Advanced Open Water Instructor-SSI, Cavern Diver-SSI, Equipment Technician Aqua Lung2005: Course Director-NAUI, Official Representative NAUI-Instructor Examiner
2006: Trimix Instructor Level 5-ANDI-International-American Nitrox Divers International
2007: Dive Control Specialist Instructor-SSI2010: Cavern Diver Instructor

și, cum nu știa franceză, nu a înțeles prea bine planurile pe care cei doi și le-au făcut la intrarea în peșteră. Și așa s-a trezit, la un moment dat, singur, la 40 de metri adâncime, într-o peșteră necunoscută, fără firul ghid, vizibilitate zero. „Una dintre butelii era deja goală, nu știam ce se întâmplă, dacă se mai întoarce cineva, unde să ies, fără fir, fără vizibilitate. bineînțeles, după aceea a apărut Marx, m-a prins de mână, m-a dus la firul ghid și urgent a ieșit toată echipa. Dar, după aceea, mi-au povestit că așa era planul, unul rămâne la prima bifurcație a firului ghid, celalalt merge împreună cu mine mai departe și eu o să fiu la capătul firului ghid, deja tras, și al treilea pleacă să găsească mai departe o galerie".

„Nimic nu este mai important decât viața unui om"

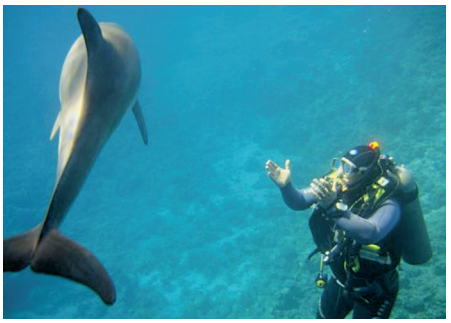
Jenő Szabó este instructor de scufundări de peste 20 de ani. Din mâinile sale au ieșit nu sute, poate mii de oameni, așa cum recunoaște el însuși. „Eu sunt course director (NAUI), adică eu examinez instructori de instructori. Și aici aplic un principiu care mie mi-a plăcut foarte mult: un instructor, înainte să semneze un brevet, trebuie să își pună următoarea întrebare obligatorie: „Aș lăsa persoana pe care o iubesc cel mai mult să se scufunde cu acest scafandru?". Și, în momentul în care răspunsul tău sincer este nu, atunci vezi care sunt lacunele omului din fața ta și cum te vei ocupa de el mai departe. Dacă fiecare instructor și-ar pune această întrebare, atunci și-ar da seama că trebuie să stea lângă un om și să îl pregătească până când este convins că nu periclitează viața nimănui, nici a lui, nici a altora. Pentru că nimic nu este mai important decât viața unui om".

În 1993, Jenő Szabó a înființat, în Cluj, prima școală de scafandri din România, Heidi Dive Center. Își amintește că oamenii au fost receptivi și că mare parte a cursanților lui au fost studenți. Dintre aceștia, mulți lucrează în diferite părți ale lumii, precum Statele Unite, Egipt, Mexic, Filipine. „Sunt instructori de-ai mei care au terminat și au plecat în afară. Și păstrăm legătura, ne scriem pe rețelele de socializare sau ne auzim la telefon. Mi s-a întâmplat să mă sune și oameni care au auzit de mine de la foștii mei cursanți".

A descoperit vestigiile ascunse ale Callatisului

În 2007, Jenő Szabó a condus expediția de arheologie subacvatică „Callatisul Subacvatic". În această expediție a descoperit vestigiile ascunse ale cetății scufundate, de lângă Mangalia, unică în lume, Callatis. El a început să o studieze încă din 2004, în colaborare cu muzeul de Arheologie din Mangalia. Jenő Szabó povestește că sub apă se pot vedea străzi întregi, pavate, ziduri și există informații că sute de epave s-au scufundat în acea zonă. „Am organizat această expediție, am luat cei mai buni scafandri și am găsit Callatisul. ideea a fost că se știa, se tot vorbea că există, că s-au găsit amfore, dar nimeni nu știa unde îl poate găsi. Ca să spui că este ceva acolo, undeva, trebuie să fie măsurabil, repetabil, trebuie să fie demonstrat științific. Și atunci am hotărât că vreau să găsesc Callatisul, să stabilesc o coordonată GPS, să pot preciza adâncimea la care se află, să poată fi măsurat și oricine să poată să vină să-l vadă..." ■

My Lake Dalnic, unic în Europa

Unul dintre cele mai ambițioase proiecte ale lui Jenő Szabó este lacul artificial de la Dalnic, județul Covasna, unic în Europa, amenajat special pentru scafandri, care pot să se antreneze aici, dar să se și distreze. Început în 2014 ca o inițiativă unică în România, proiectul are ca scop educarea copiilor (și nu numai) cu privire la importanța protejării lumii subacvatice.

Lacul are o adâncime de 9 metri, o suprafață de 1.000 de metri pătrați și a fost realizat din fonduri proprii. „Acesta ascunde în interior pești și plante subacvatice, dar și aparatură modernă de sonorizare și filmare. În lacul artificial de la Dalnic atât copii, cât și adulții se pot delecta cu jocuri subacvatice, precum șahul, tirul, fotbalul de masă, pot căuta comorile piraților, pot participa la construirea palatului Micii Sirene și chiar pot lua parte la concursul de băut suc sub apă. Și, de ce nu... aici se pot organiza și nunți subacvatice", spune Jenő Szabó.

EMIL ȘERBĂNESCU

„PE PRIMUL LOC ÎN TOPUL PASIUNILOR MELE ESTE SCUBA DIVING-UL”

„Sunt un ardelean parașutat prin București, care s-a format ca stomatolog”. Așa se descrie în câteva cuvinte Emil Șerbănescu. I-ar plăcea să călătorească toată viața, are multe pasiuni, precum motociclismul, paintball-ul, schiul, bărcile cu motor... Dar, în topul pasiunilor lui, de departe, scuba diving-ul ocupă primul loc.

ARTICOL DE
VIOLETA BĂDOIU
FOTOGRAFII DE
EMIL ȘERBĂNESCU

Vă place să călătoriți? Sunt locuri pe care le-ați vizitat și unde v-ați întoarce mereu cu plăcere?
Visez să călătoresc toată viața. Pentru scuba diving am fost în diferite țări, precum Turcia, Grecia, Croația, Egipt, Mexic. Fiecare loc are ceva special, care mă face să îmi amintesc cu plăcere de scufundările făcute. Chiar și în Marea Neagră sunt multe lucruri frumoase. Pe primul loc pun cenotele (peșteri) din Mexic, locuri pe care nu ar trebui să le rateze niciun scafandru, dacă are șansa să ajungă acolo.

Când ați făcut cunoștință cu scuba diving-ul?
Pasiunea asta o am de când eram mic. Am crescut într-o casă în care biblioteca era la mare cinste. Și când Ceaușescu îmi tăia conexiunea la Internet (râde), îmi omoram timpul cu Jules Verne – „20.000 de leghe sub mări”. Am visat să îmi fac submarin din butoiul cu varză, pe la vârsta de 12-13 ani. Cu timpul, ajungi cu picioarele pe pământ și, acum 13 ani, am ajuns să fac primele scufundări la scubadiver.ro center.

Unde ați făcut prima scufundare?
Prima scufundare a avut loc la Eforie Sud, în Marea Neagră. Îmi amintesc senzația de imponderabilitate și ușurința cu care se respira

> Acum, după nivelul brevetului, sunt deja un scuba diver profesionist, dar mie îmi place să cred despre mine că sunt un scafandru recreațional cu o bază solidă. Fac scufundări numai pentru plăcerea mea și, foarte rar, când este nevoie de câte ceva de recuperat, o fac ca voluntar.“
>
> **EMIL ȘERBĂNESCU**

din detentor. A mers totul de parcă aș mai fi făcut asta de mii de ori.

Aveți echipament propriu de scuba? Din ce este acesta alcătuit?
Am propriul meu echipament de scuba. Acum este mai complicat pentru că, în timp, s-au adunat mai multe costume. Fiecare este bun în anumite condiții, în funcție de scufundările pe care le fac. Am două costume uscate (pentru ape reci), două costume umede (unul mai gros și unul mai subțire), două veste BCD, trei detentoare și multe alte accesorii. Cu timpul, am investit și s-au adunat mai multe componente de scuba, pe care le folosesc în diferite situații

Care sunt locurile, din țară și din afară, unde v-a plăcut să faceți scufundări?
Pentru mine, România este specială pentru că Marea Neagră ascunde multe epave, aflate la adâncimi și distanțe relativ accesibile. Și cu prețuri pe care și le poate permite orice pasionat. În afară, este Egiptul, foarte accesibil și cu un turism dedicat scufundărilor în Marea Roșie. Este relativ aproape (în jur de trei ore), costurile nu sunt mari și centrele de diving sunt bine dezvoltate.

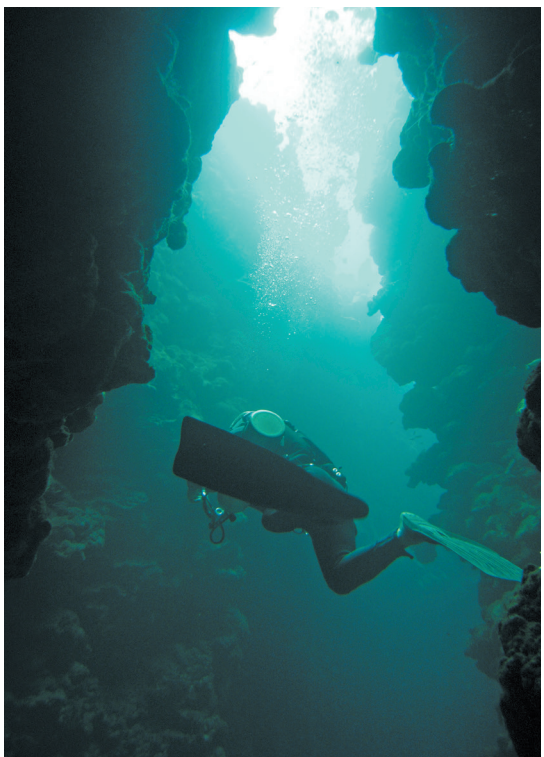
Ați făcut scufundari și în locuri exotice?
Da, dar pentru mine un loc special rămâne Mexicul. Aici sunt vestitele cenote (peșteri) cu ape foarte limpezi, spectaculoase. Chac Mool, Kukulkan, Grand Cenote, Angelita Cenote, Dos Ojos Cenote sunt câteva dintre locurile din care rămâi cu amintiri foarte frumoase. Angelita Cenote are la -28 de metri un nor de sulf, care te face să crezi că este un râu subteran. Aici fotografii profesioniști au realizat pictoriale spectaculoase.

Există un loc unde v-ați dori să faceți scufundări?
Sunt mai multe: Galapagos, Africa de Sud, Australia și Filipine. Acestea sunt locuri pe care vreau să le văd la un moment dat. De ce? Diversitatea faunei subacvatice face ca fiecare loc să fie special.

Ați avut parte de experiențe extraordinare în timpul scufundărilor?
La fiecare scufundare, când întâlnești un lucru mai rar, te feliciți pentru că ești acolo să trăiești acea experiență. În Dahab (Egipt) sunt pești care îți curăță tartrul dentar, dacă stai cu gura deschisă, în Sharm el-Sheikh (Egipt) înoți cu delfini, broaște țestoase, pisici de mare. În Marea Neagră, dacă faci scufundări noaptea, stingi lanterna, și în bezna aceea completă, atunci când îți agiți brațele în apă, ai să-ți vezi mâinile luminate de fitoplancton fosforescent. Ce frumos este să privești călușul de mare cum își poartă puii într-un fel de marsupiu! Lumea acvatică îți oferă lucruri fascinante, de care nu ai cum să te plictisești.

Povestiți-ne una dintre peripețiile prin care ați trecut.
Nu am avut parte de nici un incident care să nu poată fi manageriat. Acum câțiva ani, făceam o scufundare la Bâlea Lac și am găsit o sticlă de vin roșu, pe lângă foarte multe obiecte de veselă. Proprietarul de acolo, un neamț de treabă, era așa mândru de această descoperire că a servit pe toată lumea cu acest vin, de parcă era cea mai scumpă șampanie. Acum, dacă vreau un vin rece, știu de unde să iau. (râde)

Ați recomanda și altora să facă scuba diving? De ce?
Dacă ai ajuns să citești rândurile astea, înseamnă că tu crezi că merită să faci scuba diving. Înseamnă că ai chemarea, la care poți răspunde, sau poți să regreți mai târziu că nu ai încercat. ■

DOCTOR SCUBA

MALADIA DE DECOMPRESIE SAU DISBARISMUL APARE CA URMARE A TRECERII RAPIDE DE LA O PRESIUNE A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR SUPERIOARĂ LA UNA INFERIOARĂ, ÎN TIMP CE SE RESPIRĂ AER SAU O ALTĂ COMBINAȚIE DE GAZE SUB PRESIUNE.

ARTICOL DE DR. MIHAELA IGNĂTESCU **FOTOGRAFII DIN ARHIVA PERSONALĂ**

Maladia de decompresie

Cu toate că astăzi maladia de decompresie este asociată cu activitatea scafandrilor, istoria apariției și descrierii acestei maladii nu este legată de activitatea în mediul lichid, ci de construirea de tuneluri. De aceea, aceasta boală se mai numește și boala de caisson.

Maladia de decompresie și cele trei legi ale gazelor

Maladia de decompresie poate afecta scafandrii care utilizează gaz comprimat, muncitorii în tuneluri și piloții de altitudine înaltă.
Pentru a înțelege fenomenul, este necesar să se cunoască cele trei legi ale gazelor, *Legea lui Boyle-Mariotte, Legea lui Dalton* și *Legea lui Henry,* pe care le voi explica mai jos. Conform *Legii lui Boyle-Mariotte,* la o temperatură constantă, volumul unui gaz variază invers proporțional cu presiunea. Acest lucru înseamnă că, în cazul scafandrilor, pe măsură ce crește presiunea mediului (1 atm pentru fiecare 10 metri de coloană de lichid), se micșorează volumul spațiilor care conțin gaz (lichidele nu sunt compresibile). La sfârșitul scufundării, pe măsură ce scade presiunea mediului, odată cu întoarcerea la suprafață, crește volumul spațiilor (de exemplu, al plămânilor). De aceea, este important ca revenirea la suprafață, adică decompresia, să se facă lent, iar aerul din plămâni să fie ventilat încontinuu pentru a nu produce trauma pulmonară.Așa cum se știe, pentru a putea respira sub apă, scafandrii folosesc butelii care conțin amestecuri de gaze sub presiune. În majoritatea cazurilor, se folosește aerul comprimat. În timpul scufundării, compoziția aerului comprimat nu se schimbă, dar conform *Legii lui Dalton,* crește presiunea parțială a fiecărui gaz care constituie acest amestec. În cazul aerului, compoziția este 79% azot și 21% oxigen. În aer există și alte gaze în proporții foarte mici, dar care, în mod normal, nu ne afectează și pe care nu le vom analiza aici. Astfel, cele două gaze principale care constituie aerul – azotul și oxigenul – pot deveni toxice la presiuni ridicate ale mediului. Azotul este un gaz inert, organismul nostru nu utilizează acest gaz, dar îl depozitează. Spre deosebire de azot, oxigenul este utilizat de organism într-o anumită proporție.
Pentru a înțelege în ce condiții apare maladia de decompresie este necesar să explic pe scurt și *Legea lui Henry.* Deci, am stabilit că ne aflăm sub presiune, respirând aer comprimat, care conține azot și oxigen, iar azotul este un gaz inert, care este depozitat de organism. Conform acestei legi, cantitatea de gaz dizolvată într-un lichid este proporțională cu presiunea parțială a acestui gaz la interfață cu acel lichid și depinde și de solubilitatea gazului în acel lichid. Deci, pe măsură ce crește presiunea mediului (adică pe măsură ce ne scufundăm mai adânc), va crește și presiunea parțială a azotului, iar organismul nostru va dizolva mai mult gaz inert în țesuturi. Acest fenomen fiziologic nu are nicio

consecință în timpul compresiei, atâta timp cât scafandrul se menține la o adânci-me constantă. problemele ar putea începe în timpul decompresiei. La sfârșitul scufundării, odată cu revenirea la suprafață, pe măsură ce presiunea mediului scade, acel gaz dizolvat în țesuturi va fi eliberat în circulație și, ajungând în plămâni, va fi expirat natural. Acest lucru este valabil în condițiile în care: cantitatea de gaz nu depășește așa-numita „suprasaturație" și decompresia nu se face foarte rapid (gândiți-vă ce se întâmplă când deschideți o sticlă de bere).
Deci, pentru a evita apariția maladiei de decompresie, scafandrii trebuie să respecte o durată de timp stabilită, la o anumită adâncime, precum și așa-numitele „paliere de decompresie".

Metode de tratament

La începutul secolului trecut, John Scott Haldane, un renumit fiziolog scoțian, a oferit prin studiile sale o bază științifică pentru tabelele de decompresie. Acestea ajută scafandrii să programeze o scufundare și să evite apariția maladiei de decompresie. Aceste tabele au fost înlocuite, în ultimii 20 de ani, cu computerele pentru scafandri, care au încorporat diverse modele de decompresie și care pot fi mai mult sau mai puțin conservatoare, în funcție de modelul utilizat în software. Cu toate acestea, maladia de decompresie nu poate fi evitată întotdeauna, chiar respectând tabelele, și, în 40% din cazurile tratate, nu există o explicație logică a apariției acestei boli. Ea se poate manifesta în forme variate, unele minore, sub formă de erupție cutanată, așa-zisa „cutis marmorata", limfedem, dureri în articulații, ajungând până la forme severe de paralizie, care pot fi fatale. În afara manifestărilor descrise mai sus, care sunt legate de azotul dizolvat în țesuturi, scafandrii pot suferi și embolism gazos, ca urmare a unei decompresii foarte rapide, care poate produce trauma pulmonară. De asemenea, conform *Legii lui Boyle Mariotte,* scafandrii pot suferi de așa-zisa barotrauma (trauma produsă de schimbarea de presiune). Aceste manifestări afectează doar compartimentele din organism care conțin gaz (plămânii, stomacul, urechea medie), deoarece lichidele nu sunt compresibile. Simptomele pot să apară imediat după revenirea la suprafață sau cu o întârziere de până la 48 de ore după scufundare.
Maladia de decompresie și embolismul gazos se tratează în camera hiperbară. tratamentul poate dura între 3 și 7 ore, în cazuri grave chiar mai mult. Se folosesc tabele de recompresie, cele mai renumite fiind tabelele marinei militare americane (US Navy treatment tables). Foarte des, pentru vindecarea completă, este nevoie de mai multe tratamente. Din păcate însă, nu în toate cazurile se obține în final vindecarea completă. Important este ca scafandrii să fie tratați cât mai rapid după apariția simptomelor. ■

În Marea Britanie există un număr de telefon național unic de urgență pentru scafandri, cu acoperire 24h/zi. Dacă sună la acest număr, aceștia sunt direcționați către camera hiperbară cea mai apropiată, unde sunt consultați de un medic specialist în medicina hiperbară și tratați corespunzător.

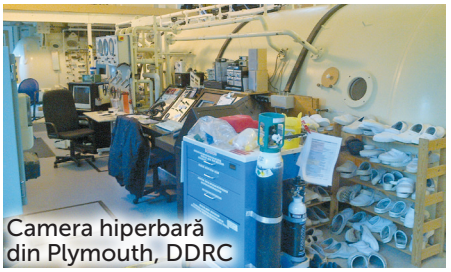
DR. MIHAELA IGNĂTESCU a absolvit Universitatea de Medicină la Viena. După terminarea specializării medicină de familie și după absolvirea cursurilor de medicină de scufundare și hiperbară, s-a transferat la Londra, în Marea Britanie. Aici a lucrat mulți ani, în paralel, în medicina de urgență și medicina hiperbară. În ultimii 15 ani, a lucrat în domeniul medicinei hiperbare, pentru perioade scurte de timp, și în afara Marii Britanii, ca de exemplu la camera hiperbară de la Ravenna, în Italia, precum și la Sharm el-Sheikh, în Peninsula Sinai din Egipt.
În Marea Britanie, dr. Mihaela Ignătescu a lucrat la camera hiperbară de la spitalul Whipps Cross din Londra, în calitate de director medical al centrului și, apoi, în aceeași calitate, la Centrul de Cercetări al Bolilor de Scufundare (Diving Diseases Research Centre) din Plymouth.

ÎN PREZENT LUCREAZĂ CA SPECIALIST la Camera Medicală Hiperbară (Hyperbaric Medical Unit) din Chichester, Marea Britanie. Această cameră hiperbară aparține Qintetiq și deservește Marina Militară a Marii Britanii.

MIHAELA IGNĂTESCU ESTE DOCTOR AUTORIZAT DE HEALTH AND SAFETY (HSE approved Medical Examiner of Divers) pentru a efectua consultații medicale pentru scafandrii comerciali și arbitru UKSDMC (UK sports diving medical comitee). Este, de asemenea, membru al European Underwater and Diving Medical Society (EUBS). Lucrează și pentru Inter-national SOS, unde efectuează consultații telefonice de specialitate, în ca-zurile de urgențe din cadrul sectorului comercial de scufundări din Marea Nordului, precum și în alte locații din lume.

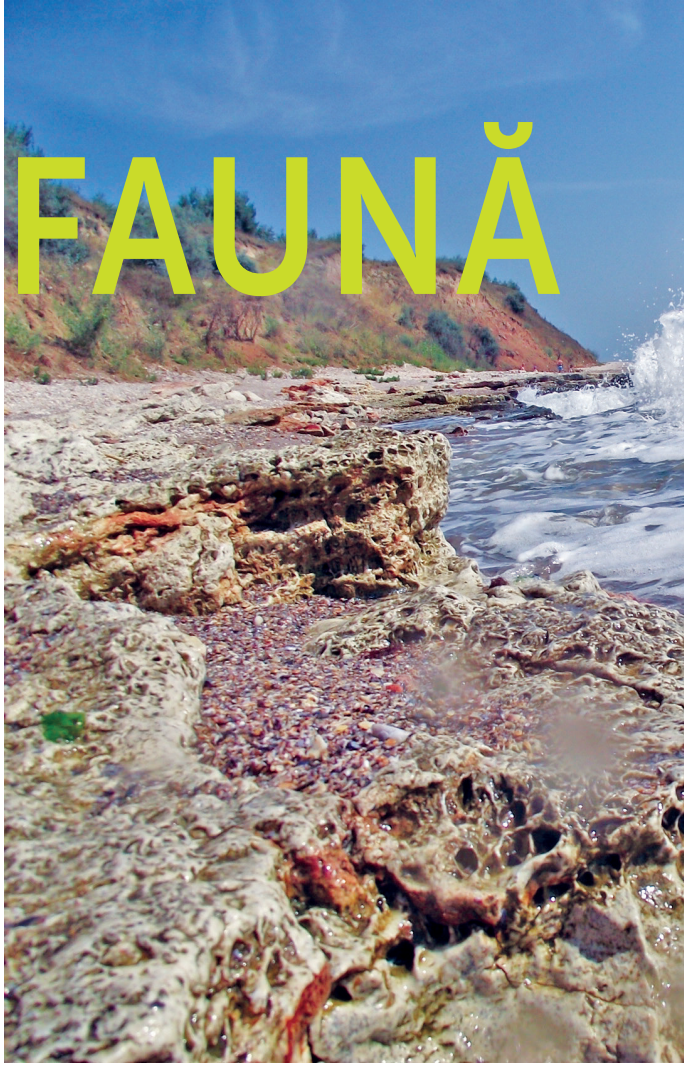

Camera hiperbară din Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

Camera hiperbară din Cozumel, Mexic

Camera hiperbară din Plymouth, DDRC

Exemplu de cameră multipost din Londra, Marea Britanie

FLORĂ & FAUNĂ

AREALUL MARIN VAMA VECHE - 2 MAI REPREZINTĂ O COMBINAȚIE UNICĂ LA LITORALUL ROMÂNESC, CU O MARE VARIETATE DE HABITATE, ZONA FIIND CONSIDERATĂ UN ADEVARAT MOZAIC AL ACESTORA.

ARTICOL DE VICTOR NIȚĂ **FOTOGRAFII DIN ARHIVA INCDM**

Habitatele Rezervației Marine „Vama Veche - 2 Mai"

Viața bentică și pelagică extrem de bogată, exprimată prin biodiversitatea ridicată, constituie un punct de referință pentru litoralul românesc, fiind totodată și zonă de refugiu și reproducere pentru multe dintre organismele marine. Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină „Grigore Antipa" Constanța (INCDM) este custodele acestei rezervații, începând cu anul 2004, timp în care a desfășurat o intensă activitate de cercetare în zonă, dovadă fiind atât numeroasele lucrări științifice publicate, cât și „Planul de Management și Regulamentul Rezervației", finalizate și depuse la Ministerul Mediului.

Scopul și categoria de arie protejată corespund Anexei 1 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei salbatice, Rezervația de la Vama Veche - 2 Mai făcând parte din categoria „Rezervație naturală", cu scopul de a proteja și conserva habitatele marine și speciile naturale marine importante sub aspect floristic și faunistic. Conform deciziei 2009/92/CE și a ordinului MMDD nr. 1964 din 13.12.2007 privind in-stituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară în România, situl a fost trecut în regim special de con-servare „Natura 2000". Datorită locației (limita sudică fiind granița cu Bulgaria), precum și a interesului manifestat de lumea științifică din țara vecină, există perspective de extindere transfrontalieră. ■

TIPURI DE HABITATE DE INTERES EUROPEAN PREZENTE ÎN REZERVAȚIE

1110-1 Nisipuri fine, curate sau ușor mâloase, cu pajiști de Zostera: Zostera noltei formează pajiști submarine în golfuri adăpostite cu adâncimi de până la 4 metri, acolo unde stabilitatea sedimentară duce la o înmâlire ușoară a nisipului.

1110-6 Galeți infralitorali: habitatul este format din plaje submerse de pietre rotunde și aplatizate, calcaroase, albe, modelate de valuri. Limita inferioară corespunde zonei în care forța valurilor devine insuficientă pentru a le rula.

1140-2 Depozite detritice supralitorale cu uscare lentă: ocupă porțiunea care nu este udată de valuri decât în timpul furtunilor a țărmurilor formate din bolovani. Aceștia acumulează în spațiile dintre ei resturi și umiditate, așa încât depozitele se usucă greu.

1110-9 Nisipuri mâloase și mâluri nisipoase bioturbate de Upogebia: formează o bandă continuă, la izobatele de 10-30 de metri, pe nisipurile mâloase.

1110-1 1110-5 1110-6 1140-1 1140-2 1140-3 1140-4 1110-9

1110-5 Nisipuri grosiere și pietrișuri mărunte bătute de valuri: acest habitat se întâlnește în micile golfuri din sit și nu depășește câteva zeci de centimetri adâncime.

1140-1 Nisipuri supralitorale, cu sau fără depozite detritice cu uscare rapidă: ocupă partea plajei care nu este udată de valuri decât în timpul furtunilor. Depozitele sunt alcătuite din materiale aduse de mare, de origine vegetală (bucăți de lemn, resturi de plante), animală (cadavre de animale acvatice, insecte) sau antropică (deșeuri solide), precum și din spuma provenită din planctonul marin

1140-3 Nisipuri mediolitorale: ocupă fâșia de nisip de la țărm, pe care se sparg valurile. În funcție de gradul de agitație al mării, aceasta poate fi mai largă sau mai îngustă. Nisipul este compact, grosier și amestecat cu resturi de cochilii și pietricele.

1140-4 Acumulări detritice mediolitorale: format în mediolitoralul țărmurilor stâncoase, pe substrat de bolovăniș, galeți sau pietriș, în continuitate cu depozitele detritice supralitorale cu uscare lentă.

Victor Niță – 33 de ani, biolog (absolvent al Universității Ovidius din Constanța), doctor în științe (absolvent al Școlii Doctorale din cadrul Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București), Cercetător Științific gradul 3 la Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină Constanța, expert Arii Marine Protejate, Habitate și Acvacultură Marină, scafandru brevetat NAUI Open Water.

Multitudinea de specii și de habitate prezente aici, dar și impactul antropic, încă redus în zonă, conferă Rezervației Marine „Vama Veche - 2 Mai" o valoare inestimabilă pentru conservarea biodiversității și a capitalului natural al Mării Negre. Prin preluarea custodiei, INCDM urmărește potențarea acestei moșteniri naturale extrem de importante, atât prin măsuri de conservare și protecție a speciilor și habitatelor, cât și prin armonizarea activităților tradiționale desfășurate aici cu statutul ariei protejate.

1170-2 Recifi biogenici de Mytilus galloprovincialis: recifi constituiți din bancuri de midii ale căror cochilii s-au acumulat de-a lungul timpului, formând un suport dur supraînălțat față de sedimentele înconjurătoare (mâl, nisip, scrădiș sau amestec), pe care trăiesc coloniile de midii vii.

1170-5 Stânca supralitorală: este situată deasupra nivelului mării și este umezită de spuma valurilor sau udată numai în timpul furtunilor. Acest habitat este populat de crustacee isopode, crabul pachygrapsus marmoratus și poate fi acoperit cu o peliculă alunecoasă de cianoficee în zonele poluate organic.

1170-9 Stânca infralitorală cu Mytilus galloprovincialis: pătrunde în adâncime până la maximum 28 de metri, la limita inferioară a platformelor stâncoase. În zona algelor fotofile se suprapune cu habitatul precedent, dar continuă în adâncime mult dincolo de limitele acestuia. Fauna este extrem de diversă, cuprinzând numeroase specii de spongieri, polichete, moluște, crustacee și pești, caracteristice acestui habitat, unele dintre ele fiind rare sau protejate.

1170-2 1170-4 1170-5 1170-7 1170-8 1170-9

1170-4 Aglomerări de stânci și bolovani: aglomerările de stânci și bolovani de dimensiuni mari, care apar în mediolitoralul țărmurilor stâncoase, la piciorul falezelor. Aceste blocuri pot fi rostogolite sau erodate de apa încărcată cu nisip în timpul furtunilor, de aceea populațiile agale sunt efemere.

1170-7 Stânca mediolitorală inferioară: este situată în partea inferioară a zonei de spargere a valurilor și este acoperită de apă în cea mai mare parte a timpului. Sunt prezente alge coraline încrustante Lithophyllum incrustans, dar și articulate Corallina officinalis, alge macrofite efemere ca Ulva rigida, Cladophora sp. și Ceramium sp. Fauna este caracterizată de Balanus improvisus, Mytilaster lineatus, briozoare, crustacee amfipode și isopode, crabii Pachygrapsus marmoratus și Eriphia verrucosa.

1170-8 Stânca infralitorală cu alge fotofile: începe imediat sub etajul mediolitoral inferior și se întinde până la limita inferioară a răspândirii algelor fotofile. Substratul stâncos este acoperit de populații bogate și variate de alge. Cuprinde numeroase faciesuri (inclusiv cu algele macrofite perene Cystoseira barbata și Corallina officinalis) și o mare diversitate algală și faunistică.

MEDIU

DEȘEURILE CE SE ACUMULEAZĂ PE PLAJELE EUROPEI CAUZEAZĂ UN PUTERNIC IMPACT NEGATIV ASUPRA ECOSISTEMELOR MARINE. LA NIVELUL UE, STATELE MEMBRE ÎNCEARCĂ SĂ DEZVOLTE MĂSURI DE GESTIONARE A ACESTEI PROBLEME (DIRECTIVA-CADRU „STRATEGIA PENTRU MEDIUL MARIN"), ÎNSĂ INFORMAȚIILE DEȚINUTE SUNT ÎNCĂ INSUFICIENTE.

ARTICOL DE MAGDA NENCIU **FOTOGRAFII DIN ARHIVA INCDM**

Deșeurile de pe plaje, monitorizate cu ajutorul tehnologiei

În acest context, și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa" (INCDM) Constanța se implică activ în proiecte legate de problematica deșeurilor marine și de pe plajele litoralului românesc: partener în cadrul proiectelor FP7 CLEANSEA și MARLISCO, efectuarea de traulări de sondaj pentru monitorizarea deșeurilor de pe fundul mării, expediții terestre de monitorizare de-a lungul litoralului, analize de laborator privind micro/macroplasticele, acțiuni de ecologizare a plajelor, campanii de educație ecologică și conștientizare, implementarea aplicației mobile Marine Litter Watch App ca activitate în cadrul proiectului FP7 PERSEUS („Cercetarea mediului privind politicile ambientale în mările din sudul Europei"). Aplicația mobilă Marine Litter Watch App (MLW) a fost creată de Agenția Europeană de mediu (EEA). Aceasta folosește tehnologia modernă pentru a ajuta la rezolvarea problemei acestor deșeuri de pe plaje. MLW este disponibilă gratuit, pentru dispozitive Android și iPhone. MLW App poate fi descărcată de pe Google Play Store și App Store. INCDM „Grigore Antipa" Constanța asigură, de la sfârșitul anului 2011, custodia Rezervației Marine „Acvatoriul litoral marin Vama Veche - 2 Mai" (care este și sit Natura 2000-ROSCI0269). În demersul de asigurare a custodiei, cercetătorii de la INCDM sunt sprijiniți de membrii clubului ecologist Junior Ranger, de la Școala Gimnazială nr. 2 din localitatea 2 Mai. Elevii au fost atrași, încă de la constituirea grupului, în acțiunile de conștientizare a turiștilor privind importanța rezervației. Junior rangerii sunt legitimați de către custode, instruiți și echipați corespunzător pentru acțiuni de patrulare în zona plajei adiacentă rezervației marine. Grupul de copii este parte din rețeaua Perseus@School, care include școli din mai multe state europene. În cadrul acestui program de monitorizare a deșeurilor au fost incluse trei plaje de la litoralul românesc: două plaje nisipoase (Ammos – 417 m – și Flora – 181 m, situate în stațiunea Mamaia) și o plajă mixtă (Vame Veche-2 Mai – 2.323 m). Expedițiile de monitorizare au fost efectuate atât în timpul, cât și în afara sezonului estival. Principalele deșeuri identificate pe plaje au fost reprezentate de mucurile de țigară și recipientele de plastic de tip PET. ■

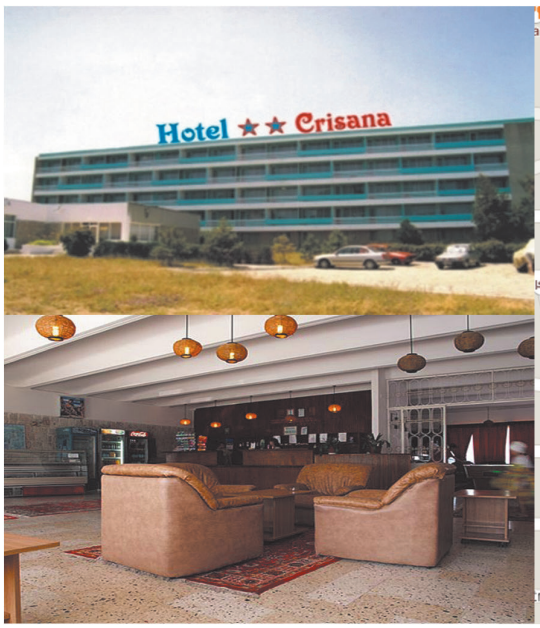
Magda Nenciu este doctorand în Biologie, expert în Comunicare și Relații Publice în cadrul echipei de custozi a Rezervației Marine Vama Veche - 2 Mai, cercetător științific la Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină „Grigore Antipa" Constanța.

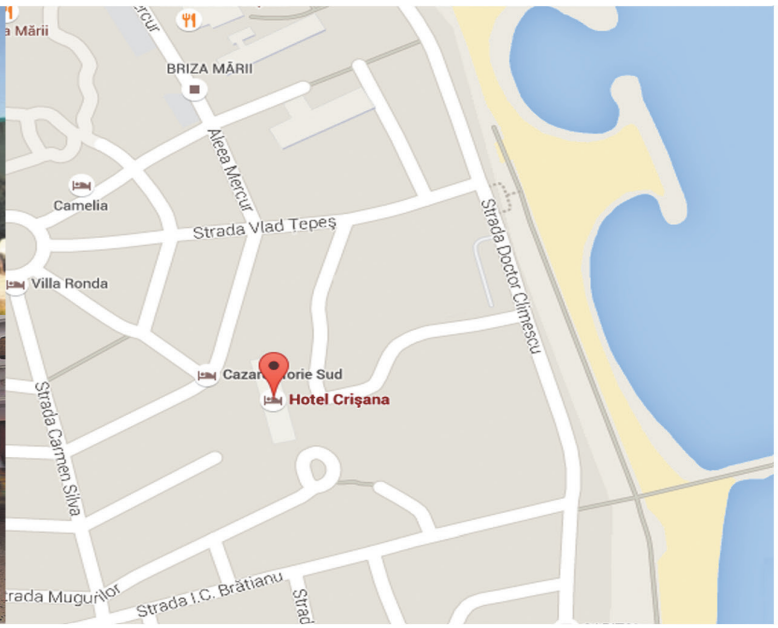
HOTEL CRISANA

- EFORIE SUD -

20%

REDUCERE LA CAZARE
PENTRU SCAFANDRI

Beneficiati de reducere prin prezentarea brevetului de scafandru la receptie

PENTRU INFORMATII SI REZERVARI

0241.74.88.55 * 0724.81.34.42 * 0745.35.60.00

Eforie Sud- Str. Mugurilor, Nr. 25

www.hotelcrisana.ro

Echipamente sportive
pentru sporturi eXtreme
XSPORT ROMÂNIA
Mobil: **0724.47.71.59**
Fix: **021-320.21.55** (7 linii)
Showroom:
Strada Anestinelor nr. 12,
Sector 3, București
Email: **office@xsport.ro**
www.xsport.ro

UNDENIABLE LOOKS. UNBELIEVABLE PERFORMANCE.

The latest addition to SCUBAPRO's legendary regulator line, the new A700 Carbon Black Tech is hand-assembled in Italy, featuring a cover built from the highest-grade carbon fibre on the market—making it both lightweight and virtually bulletproof. And, with the same DLC coating trusted by the world's premier auto racers, your second stage is protected from corrosion and scratches—to keep it shining, dive after dive.

SCUBAPRO.COM

new **MK25 EVO/A700**
CARBON BLACK TECH

Hand-Assembled in Italy